

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Mladeniški shod pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Slovenski Velehrad je predsednik Zveze slovenskih mladeničev pretečeno nedeljo imenoval Sv. Trojico v Slovenskih gorah. Ta prispodobna velja, če se gre za sloves obojnega svetišča; saj hraní Velehrad enega izmed najdragocenejših slovanskih zakladov — telesne ostanke nesmrtnega sv. Metoda. Ne velja tudi z ozirom na število mladeničev, ki so se na teh dveh krajih v neposredno preteklem času zbrali k svojemu zborovanju; v Velehradu se je na dan sv. Petra in Pavla zbralo 5000 katoliških čeških mladeničev, pri Sv. Trojici pa seveda veliko manj, toda z ozirom na slovenske razmere jako veliko število. Popolnoma pa je opravljena primera, če pogledamo na naziranje in na stremenje čeških in slovenskih mladeničev: na Velehradu kakor pri Sv. Trojici isto srčno navdušenje za „vero sveto in domovino drago“, povsod ista plemenitost v mišljenju, ista požrtvovalnost in odločnost v dejanju.

Trojiška mladeniška slavnost se je ob ¼10. uri začela s pridigo v cerkvi, koje ogromni prostori so skoraj bili napolnjeni. Propovednik gospod bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec je razložil versko stran programa Z. S. M., ki teži za tem, da utrdi in poglobi pri svojih članih krščanski svetovni nazor in jih vnema za izpolnjevanje verskih dolžnosti in za vdanost napram Bogu v srcu in življenju. Na kratko je tudi označil plodonosno delovanje sv. Cirila in Metoda, ki sta svojo požrtvovalno vneto za slovansko narodno stvar črpala iz vse oživljajoče katoliške verske ideje. Mladeniči naj posnemajo sijajni zgled slovanskih blagovestnikov, potem njih navdušenje ne bo ostalo samo v besedi, temveč se bo pretvorilo v prepotrebno dejanje, ki z neomajno vztrajnostjo končno doseže zmago.

Slovesno sv. mašo je služil vlč. gosp. pater gvardijan Miklavž Meznarič z asistenco dveh patrov.

Popoldansko zborovanje je bilo napovedano za 1. uro. Med tem je prišla nevihta, ki pa ni stresla iz oblakov mnogo tistega ledenega zrnja, ki se ga kmet tako boji, temveč je prijetno ohladila in osvežila zrak. Ob ½2 otvori zborovanje predsednik trojiške Mladeniške zveze Franc Šiško ter iskreno pozdravi vse navzoče. Podpredsednik S. K. S. Z. dr. Hohnjec prevzame vodstvo shoda in izmed

navzočih imenoma pozdravi č. g. gvardijana in pa ostale č. gg. patre, ki so se veliko trudili in žrtvovali za današnjo slavnost, zastopnika telovadne organizacije iz Ljubljane g. Vojteha Jeločnika in Fr. Puc, in zastopnika koroških mladeničev Jož. Krof. Potem razpravlja o narodni strani programa Z. S. M.: „za domovino drago.“ Ljubezen do domovine in materinskega jezika je naravna; kdor je nima ali jo celo izprevrže v mlačnost in sovraštvo, greši proti naravi. Domovinska ljubezen je nepopolna, če je samo v srcu in besedah, predvsem mora biti v dejanju. Naš narod more rešiti in mu sredi med sovražniki zagotoviti obstanek edino le izobrazba in gospodarska utrditev. V tej dvojni smeri se mora gibanje mladeniške organizacije, da izpolni svoj narodni namen. Naposled prinaša Z. S. M. pozdrav S. K. S. Z. za Stajersko: pristrčni pozdrav matere svoji najljubši hčeri.

Navdušeno pozdravljen nastopi Franc Žebot, predsednik Z. S. M. V vznesenih besedah vspodbuja mladeniče-tovariše za boj proti sovražnikom vere in domovine. Sv. Trojico smemo imenovati slovenjgoriški Velehrad. „Na tem našem Velehradu“, pravi, „smo se zbrali mladeniči slovenski, da počastimo god slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.“ Sovražnik preži na nas od vseh strani, hoče nam vzeti najdražje, kar imamo: krščansko vero in drago našo domovino. Proti temu sovražniku moramo zastaviti vse sile, da nas ne ugonobi. In kakšno naj bo naše orožje? Govornik priporoča lastnosti, ki jih je naštel na ljutomerskem shodu dr. Krek in dodane še dve drugi. Ti sta: Veselje do dela in veselje do boja. Našemu ljudstvu manjka pred vsem izobrazbe in samozavešči. Naša sveta dolžnost je, da mu to dvoje pridobimo. Izobrazba se naj širi z našimi društvi, s shodi ter z dobrim, poštenim berilom. Treba je pa tudi enkrat za vselej dati slovo oni pasji ponižnosti, ki jo moremo opažati pri našem ljudstvu napram oholim tujcem. Ker pa imamo toliko nasprotnikov, treba nam je tudi veselja do boja. Naši pradedje so se dolgo vrsto let pogumno bojevali s Turčinom. Tudi mi imamo dva sovražnika, ki nista prav nič boljša od Turčinov. Jeden je naš stari znanec, oblečen v široke hlače nemškutarstva, drugi pa njegov bratec, še mlad pobit iz novejših dobe, ki ima ovit okoli glave pisani turban liberalizma. Vsakomur je znano, da imata oba dva eden in isti satanski namen, odtujiti naš mili slovenski narod od vere krščanske in ž njo vred iztrgati našemu ljudstvu iz srca tudi ljubezen do

materinega jezika in prekrasne naše domovine. In proti temu sovražnikoma velja torej naš neizprosni boj. Tri svetinje naj bi imel vsak slovenski mladenič in sicer: 1. versko prepričanje v srečo, 2. ljubezen do naroda osobito v dejanju in 3. jekleno značajnost povsod. Mladeniča, ki ga dičijo te tri svetinje, lahko s ponosom imenujemo diko naše ljube domovine. Konča z lepimi besedami: „Dragi mojil! Od Boga imamo svojo mladost. Zdravi smo, mladi, krepki, čili in pogumni. Vseh svojih mladih moči pa nimamo zato, da bi ž njimi lenarili ali pa razpolagali v slabe namene, ne, vse naše sile in kreposti imamo za to, da služimo ž njimi vzvišenejšim ciljem, Bogu in domovini. V tem smislu naprej, tovariši! Naprej mlada kri slovenska!“

Ko se je poleglo viharo odobravanje, ki je sledilo Žebotovim besedam, spregovori na vsestransko željo g. gvardijan Miklavž Meznarič in pojasnjuje narodno delovanje sv. Cirila in Metoda in nezabnega našega škofa Slomška; naposled priporoča v pristrčnih besedah mladeničem medsebojno ljubezen in edinost v delovanju.

Z uprav velikanskim navdušenjem sprejeta nastopita zastopnika krščansko-socialne telovadne organizacije v svojih slikovitih uniformah. Načelnik Zveze telovadnih odsekov g. Vojteh Jeločnik razpravlja o pomenu telovadbe za razvoj telesa in duha. Od Sokola smo se ločili, ker se je iz njegovih vrst vsaj indirektno izbacnila vera. Mlada je še naša telovadna organizacija, dobro leto stara, pa krepka, in napreduje od dne do dne. Naj bi se tudi na Stajerskem, kjer so razmere ugodne, ustanovili telovadni odseki. Čuke nas imenujejo. Ne strahite se liberalnih nesramnosti! Čuk je smrtna ptica in pomenja smrt liberalizmu.

G. Franc Puc, tajnik Zveze telovadnih odsekov, govori bolj o organizaciji. Povsod naj nas vodi narodna zavest. Organizirajmo se! Če delamo, ne vlecimo vsak na svojo stran, temveč urejene morajo biti naše čete! Pod orodje in orožje! Skupnega sovražnika imamo, skupno udrihajmo! Zasnujmo velikoslovensko mladeniško organizacijo. To bo v prid celemu našemu narodu in tudi sovražnika prisilimo k spoštovanju. Mladina verná in narodna, zdrava in čila na duši in telesu, je porok za boljšo bodočnost našega naroda.

Ko se je poleglo dolgotrajno in hrupno odobravanje, naglašal predsednik dr. Hohnjec vsestranski napredek naše organizacije, ki se kaže tudi v tem, da se dandanašnji ni več treba polibera-

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanú na Spodnjem Stajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalej.)

XI. Od 1790 do 1848.

Polovico te dobe zavzemajo francoske vojske. Na Stajerskem so Francozi bili štirikrat: 1797, 1800, 1805 in 1809, zadnji dve leti tudi v Jarenini. Zapiskov, ki bi nam o neljubih gostih našega kraja povedali kaj natančnejega, sicer nisem mogel zaslediti, vendar še v ljudstvu živi spomin na nje; posestnik Smirmaul (to ime se je pred Jožefom II. zvalo Masten) še baje shranjuje francosko sabljo in posestnik Platajs na Poličkem vrhu mi je pravil sledečo dogodbico: „Prišla sta dva Francoza, konjika, tudi k moji babici in nekaj zahtevala, rekoče: „Opsa, opsa!“ Babica so se jih zbalili ter takoj začeli plesati in skakati po sobi, misleč, da jima ugodijo. Ker se vojaka, ki nista nehala kričati: „Opsa!“, nista kazala zadovoljna, je babici le prišlo na um, da želita česa drugega. Prinesli so jima zdaj to, zdaj ono, a na vse sta odvrnila: Opsa! Končno jih peljeta v škedenj ter pokazeta, da želita ovsu.“

1804 je vladar avstrijskih dežel si pridil naslov cesarja in s tem Avstrijo povzdignil v cesarstvo. 1806 je nemško cesarsko krono, ki so jo od 1273 do malih izjem bili nosili Habsburžani, odložil,

na to je nemško cesarstvo razpadlo in Avstrija bila izven okvira Nemčije, torej postala samostalna država.

1817 je cesar zapovedal kataster Marije Terezije popraviti, narediti nove mape (ki še služijo zdaj) in določiti razdeliti na novo. 1819 se je ustanovila c. kr. kmetijska družba za Stajersko.

1812 je v Jarenini učiteljsko službo nastopil Anton Udl. Ker ni imel stanovanja, se mu je to naredilo iz šolske sobe v mežnariji, soba za šolo pa najela v hiši Vrblacevi. 1816 se je na mestu stare mežnarije postavilo enonadstropno poslopje za dvo-razredno šolo. Učni jezik je seveda bil nemški; v čitanju in pisanju slovenščine so nekateri skrbni starši dali otroke poučevati po posebnih osebah, ki so se nahajale v župniji; ko je za dekana prišel v Jarenino Frančišek Čepe (1835), se je v prvem razredu začel vrenauk učiti slovenski; 1839 je službo prvega učitelja prevzel Karol Udl, sin Ant. Udla; bil je vzoren učitelj, ki še zdaj tu živi v blagem spominu.

1823 so k dekaniji še pripadle župnije: Svičina, Sv. Jurij ob P. in Spilfeld, ki se je pa 1858 priklopila dekaniji lipniški; 1840 se je zgradilo novo župnišče.

1846 je začela železnica teči skoz jareninsko župnijo.

1848 je po Avstriji zavel veter, ki je v mladi veldržavi ustvaril ono svobodnostno, deloma blagodarno, deloma pogubonosno ozračje, v kojem živimo še danes. Ena prvih posledic tega dejstva je bila, da je razmerje podložništva, v kojem je dotlej bil kmet do graščinske gospode, nehalo; s tem je ob enem bil konec tlaki in desetini in kmet je kot dr-

žavljan bil z vsakim drugim enakopraven. Jareninska graščina n. pr., ki je imela podložnike na Jareninskem vrhu, v Jareninskem dolu, na Spod. Gradšču, v Sentjurskem dolu, na Ročici, na Spod. in Gorn. Hlapju, na Vajgnu, v Zmrzleniku, na Poličkem vrhu, v Gačniku, v Kaniži, in še po nekaterih drugih občinah Spod. Stajerja, zlasti v ljutomerski okolici, je tem kmetom kakor čez noč nehala biti gospodar in ostalo ji je le to, kar je pred 1848 sama dala obdelovati (213 oračlov); sicer pa od gospode najetega kmetskega zemljišča vsled odredbe cesarice Marije Terezije v Jarenini kakor na vsem Stajerskem sploh ni bilo niti enega več; kar je kmet obdelaval, je bila že itak njegova lastnina. Pač pa se je moral zavezati, gospodi za činž, desetino in tlako dati odškodnino. To je bil dolg in težaven račun, ki pa se je naredil že pod slavno vladno našega sedanjega cesarja Franca Jožefa I.

XII. Od 1848 do danes.

Ta račun (odkup kmetskih posestev) je vlada vzela v roke in reči se mora, da je kmetu bila priateljica. Prvič je vrednost činže, desetine in tlake nastavila zelo nizko, n. pr.: 1 dan nekdanje nedoločene osebne tlake s 3 eno tretj., 4 dve tretj. kr., določene z 10—14 kr., tlake z 1 parom volov s 4 dve tretj.—6 kr., z 1 parom konj s 7 eno tretj.—8 dve tretj. kr. stare veljave; drugič marsičesa v račun niti vzela ni, in tretjič mu je plačevanje tako olajšala, da skoro ni čutil, kedaj se je odvezal od gosposke: od cenilne svote, ki je po raznih oddelkih ostala, je prvo polovico imela plačati dežela iz vseh svojih davkov, torej tudi iz davkov obrtnikov, uradnikov i. dr. in le drugo polovico kmet sam in sicer v 20 letih.

liči, če hoče kdo biti član telovadnega društva. Izraža še enkrat svojo hvalo telovadca iz Ljubljane z željo, da bi njun obisk kmalu imel dejanski uspeh.

Nato nastopi cela vrsta mladeničev-govornikov. Iznenadil nas je pred vsem Jožef Krof, kmečki sin iz Smarjete pri Pliberku na Koroškem, ki je prinesel pozdrave S. K. S. Z. na Koroškem, izobrazovalnega društva „Lipa“ v Velikovecu, bralnega društva v Dobrlivasi, Škocijanu, delavskega društva na Prevaljah in posebno od katoliško-narodnih mladeničev na slovenskem Koroškem. Na tem mladeniču, ki se v šoli ni učil slovenski ne pisati ne brati, ki ga je hlapec v domači hiši moral obojega učiti, ki pa je govoril pravilno slovenščino, katere mu je tekla gladko in ljubko, kakor potoček v dolini, smo občudovali, kaj premore navdušenost in vztrajnost. Na tako mladino zidamo boljšo bodočnost slovenskega naroda na Koroškem.

Govorili so še naslednji mladeniči: Kranjc od Sv. Bolfanka, Sparl iz Jarenine, Poljanec od Sv. Antona v Slov. gor., Brezner od Sv. Jurija v Slov. gor., Rožkar od Sv. Benedikta, Hauptman od Sv. Križa nad Mariborom, Urbanič od Sv. Ane, Fr. Borko od Sv. Antona, Felicijan Jakob iz Vurberka. Izražali so z veliko navdušenostjo in s spretnimi besedami prelepe misli, ki so se gibale okoli ideje-osrednice, ideje versko-narodne.

K besedi je še bil oglašen g. kaplan Ivan Bosina, ki z ostrimi besedami ožigosa protiljudsko počenjanje slovenskih liberalcev, ki odtujujejo učečo se mladino veri in hočejo tudi kmečko mladino vloviti v svoje zanjke. Predlaga to-le resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta:

„Slovenski mladeniči, zbrani na mladeniškem shodu pri Sv. Trojici, odločno protestirajo proti pohujšljivemu delovanju naših liberalcev, ki s svojimi lažnauki in s svojim časopisjem spravljajo naše dijaštvo ob vero in pravo ljubezen do domovine, kakor se to godi v Celju in drugod, kakor tudi protitemu, da s hinavsko pobožnostjo priprostemu ljudstvu mečejo pesek v oči.“

Naposled se dr. Hohnjec zahvali prirediteljem in pospeševalcem mladeniškega shoda, kakor tudi vsem udeležencem ter sklene zborovanje z vsklikom: Z. S. M. naj živi in napreduje!

Mladeniški shod se je potem završil tam, kjer se je začel, v cerkvi, kjer so bile slovesne litanije s sv. blagoslovom. Bil je veličasten ter bo gotovo obrodil mnogoteri dober sad. Naj živi njegov naslednik na kakšnem drugem kraju!

Mladenškemu shodu pri Sv. Trojici so došli sledeči brzojavni in pismeni pozdravi:

Maribor. Slovenski narod čaka boljša in lepša bodočnost, ker ima tako vrlo mladino. Živeli slovenski mladeniči, zbrani pri Sv. Trojici. Drž. poslanec dr. Korošec.

Maribor. Na tebe, zlata, o mladina — Upa tužna domovina. Slovanska brata Ciril in Metod blagoslovita vas in vaše delo! Vedno z vami mariborski bogoslovci.

Maribor. Naprej, neprestano veslajmo. Uredništvo „Našega Doma.“

Maribor. Naprej zastava slovenskih mladeničev! Bog daj obilo uspeha. Slov. kat. izobr. dr. v Studencih.

Maribor. Našim prijateljem, katoliško-narodnim mladeničem pošilja rodoljubne pozdrave uredništvo „Slov. Gospodarja.“

Ob enem pa se je tudi rešilo servitutno vprašanje. Kmetje so namreč imeli staro pravico, v graščinskih gozdih sekati drva in pasti živino. To pravico pa so morali zopet graščaki odkupiti kmetom, oziroma jim odstopiti primerne dele gozda; le tam, kjer prave mere omenjene pravice ni bilo dognati, je smelo ostati pri starem, toda le s tem pogojem, da ne bo trpelo gozdarstvo.

Kmeti si torej popolne svobode zares ni kupil težko; ali pa mu je tudi prinesla one blagovitosti, ki se mu je obljubovala, je vprašanje, na koje si naj sam da odgovor; po 60letnem izkustvu mu je to že mogoče. Zanimivo je slišati, kako se je tedaj, ko je odprava podložništva bila zakonito proglašena, izrazil modri in kmetu iskreno udani nadvojvoda Ivan: „dejal je: „Na eni strani so se kmetu odvzele dolžnosti, ki jih je bil vaje in ki so ga tlačile; glejte, da ga za to v njegovih upih ne prevarite, nalože mu večje! Dolžnosti, ki so je doslej nosile gosposke, kakor uprava, patronati, šole, navadnosti, podpore itd., nehajo ter odslej zadenejo državo, ki bo si pa sredstev za nje zopet morala iskati pri kmetih.“ Vsaka stvar pač ima dve strani, solčno in senčno; gotovo je, da bi danes, ko je posle tako težko dobiti in so tako dragi, tlaka bila silno težavna; na drugi strani pa je zopet davek zelo obduten, kajti vsaka blagodat, ki si jo kmet danes po državi naklanja, ga stane denar. V sled tega je po odpravi podložništva gospodarstvo kmetovo postalo čisto denarno in življenje njegovo hudo boj za denar, tem huji, ker v njem navadno podleži oni, ki je manj prekanjen in ki se drži pota poštenosti.

(Dalje prihodnjik.)

Wildon. Vsem na shodu zbranim mladeničem pošilja iskrene pozdrave Janko Wela in Lojze Poš.

Buče. Praznik mladeničev bodi pozdravljen. Zveza naj zveže srca in razum. Živeli, slovenski mladeniči na zborovanju pri Sv. Trojici. Krepek F., Korošec J.

Zavrč. Slovanska apostola sv. Ciril in Metod naj izprosita, da bi mladeniški shod obrodil obilno dobrega sadu. Bralno društvo v Zavrču.

Slovenska Bistrica. Mladeniči, le krepko naprej, veri in domu zvesti vselej, naj Zveza nam Bog blagoslovi, da pridejo lepši nam dnovi. Laporski mladeniči.

Rožni dol pri Köflachu. Zbranim tovarišem pošiljamo iskrene pozdrave. Žalosti nas, da se mi ne moremo tega shoda udeležiti. Mnogo slovenskih mladeničev v Rožnem dolu. Ferdinand Fras.

Zader v Dalmaciji. Zadržan na orožnih vajah vas vrle in neustrašene mladeniče, vas hrabre bojovníke za našo sveto stvar najprisrčnejše pozdravljam. Iskreno želim, da bi se vsi mladeniči Slovenskih goric zbrali pod zastavo Z. S. M. Mladeniči! V združenju je moč, v združenju je naša zmaga, v združenju je bodočnost naše domovine. Vri mladeniči, le vedno neustrašeno naprej! Franc Makso Kramberger.

Suša.

Kakor drugi poslanci, tako so tudi poslanci Slovenske kmečke zveze glede suše na Spodnjem Štajerskem opozorili vlado, da začne pravočasno s podporno akcijo za hudo prizadeto kmečko prebivalstvo. Poslanci Rožkar, dr. Korošec, Pišek, dr. Benkovič in tovariši so stavili ta-le nujni predlog:

„Slabe posledice letošnjega vremena so se tudi že na Spodnjem Štajerskem pokazale v taki obliki, da nas obkrajajo težke skrbi zaradi bližnje bodočnosti našega kmečkega prebivalstva.

Nastopilo je že pomanjkanje krme. Če se tudi vreme spremeni, dobljena krma ne bo zadostovala. V prvi vrsti preti torej nevarnost nadaljnjemu razvoju naše živinoreje. Naši posestniki, kakor mnogi samostalni kmečki delavci, n. pr. viničarji, so se zadnji čas s posebno vnemo posvetili živinoreji in so si z velikimi žrtvami priskrbeli mnogo številne živine. Sedaj pa sila že terja; od naših živinorejcev z britko nujnostjo, da zmanjšajo pod srmočno nizkimi cenami število svoje živine. Košnja je dala letos le četrtino, v krajih s posebno ugodnimi razmerami komaj polovico navadne množine sena. To seno pa se mora mnogokje že sedaj uporabljati, ker je pašna ozgana in je vsaka zelena krma postala žrtev suše.

Nihče se ne bo čudil, da so živinski rejmi prenapolnjeni in da so živinske cene strašno padle.

Pomanjkanje krme se ne bo odstranilo, če se tudi sedaj še vreme ugodno spremeni. Suša, ki vlada, je uplivala na vse rastlinstvo, ki pride za živino v poštev in ki se je spraviti letos pod streho; tudi nadaljno dobavo krme je uničila ali vsaj znatno omejila.

Z ozirom na te okolnosti smatramo za najsvetejšo dolžnost države, da stori najhitreje vse korake, da reši našo živinorejo pretečega propada.

Vendar ne samo akcija v svrhu, da se prepriča v naših krajih pomanjkanje krme, je potrebna, ampak tudi vse predpriprave se naj izvršijo, ki so potrebne, da se omili neizogibna beda, ki splošno preti letos našemu ljudstvu. Žitne vrste so dale le srednjo letino, oves in ječmen sta ostala za najskromnejšimi pričakovanji. Turšica in krompir sta vsled suše zaostala v rasti, in slaba letina je gotova stvar. Celo trte in sadna drevesa so trpela v suši, jagode in sadje odpada. V vsakem oziru se je torej bati slabe letine.

Naše prebivalstvo na kmetih stoji torej pred žalostnimi časi, pomanjkanje in beda se mu bližajo. Le hitra in pa blagohotna pomoč bi se znala za braniti najhujše bedno stanje.

Kot sredstva za odpravo smatramo: takojšnje ustavljanje davčnih eksekucij, popolen odpis davkov, in vsa ona sredstva, ki jih je navedla c. kr. kmetijska družba v svoji ulogi na c. kr. poljedelsko ministrstvo z dne 24. junja 1908, št. 2447.

Na podlagi teh izvajani stavijo podpisani poslanci predlog:

Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlado pozivamo, da pride kmečkemu prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem (okrajna glavarstva Maribor, Ljutomer, Konjice, Ptuj, Celje, Slovenjgradec), ki je vsled pomanjkanja krme in splošne slabe letine hudo prizadeto, z vsemi sredstvi na pomoč, ki so ji na razpolago.“

Državni zbor.

Zbornica je slabo obiskana. Na dnevnem redu so različni nujni predlogi, ki so jih stavili poslanci, ki so s sedanjem vlado nezadovoljni. Nujni predlogi se ozirajo večinoma na zadeve, ki so res nujne, ki pa se z nujnim predlogom nikdar ne rešijo in ne morejo rešiti. Ako se nujni predlogi tudi sprejme, se ne doseže več, nego da se vlada po-

zove, naj v tej ali oni zadevi hitro postopa. Tudi češki Nemci so vložili več predlogov zaradi jezikovnih razmer na Češkem. Toda ne gre se jim v trenutku toliko za to zadevo, kakor za to, da pokažejo svojo nezadovoljnost z nemškimi ministroma Pradetom in Deršatom, ki sta jim že predolgo ministra. Drugi možje bi radi, postali ministri, da vlečejo masne ministrske plače.

Suša dela poslancem veliko skrbi in splošno se trudijo, da bi obvarovali ljudstvo bede. Tudi naši slovenski poslanci so v tem oziru stavili svoj nujni predlog. V njem se ozirajo tudi na vlogo c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, ki se je vpslala poljedelskemu ministru. Družba zahteva v njej: dovoz sena in slame v kraje, kjer je pomanjkanje; dovolitev znižanih tarifov na železnica za prevažanje krme; podpore; dobavo travnih semen; natančne poizvedbe o škodi; prepoved izvoza krme iz Avstrije; neovirano klanje domače živine in prodaja taiste; dobava otrobov od c. kr. vojaškega erarja itd. Tudi naši poslanci so se pridružili tem zahtevam.

Poslanec Rožkar in dr. Korošec sta interpelirala finančnega in ministra notranjih zadev, ako je voljan finančni minister ustaviti nadaljne davčne iztirjatve od po suši prizadetih, in določiti da se njim odpiše tekoči davek po razmerju škode. Nadalje, da poskrbita obadva za zadostno podporo tistim, ki pridejo v bedo.

Poslanec dr. Korošec in Rožkar sta nadalje stavila interpelacijo, da se pri podpori vsled pomanjkanja krme in pomanjkanja živeža ozira tudi na samostojne kmečke delavce, n. pr. na viničarje in druge.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovincem!

Politični ogled.

Maia politična naznanila.

Dne 3. julija: Poljedelski minister Ebenhoch je izjavil danes v zbornici, da poizveduje po vseh kronovinah, koliko škode je prizadela suša poljedelstvu. — V Pragi je zborovala trgovsko-politiška centrala o trgovsko-politiških vprašanjih. — Dunajski magistrat je prepovedal laškimi branjevcem na Dunaju, ker so sklenili med seboj kartel v škodo domačim branjevcem, branjišča.

Dne 4. julija: Poslanec dr. Benkovič je vložil nujni predlog za po toči oškodovane posestnike na Bizelskem. — Ruski ministrski svet je sklenil, da predloži dumi načrt zakona o delavskem zavarovanju.

Dne 5. julija: V Pragi se je otvoril danes drugi češko-slovanski ženski shod. — Papež Pij X. je izjavil nasproti kapiteljnu vatikanske bazilike, ki mu je poklonil Petrov novič, 10.000 lir, da občuduje baziliko sv. Petra in da želi, da počiva v cerkvi sv. Petra.

Dne 6. julija: V praškem nemškem gledališču je med predstavo nastal vsled tega, ker dame niso hotele odložiti svojih visokih klobukov, tak skandal, da so merali s predstavo prenehati. — Srbsko vojno ministrstvo je sklenilo, da se na novo uniformira vse srbsko časninstvo. — V Paragvaju v južni Ameriki je vzbuhnila vojaška revolucija.

Razne novice.

* **Vollna pravica za štajerski deželni zbor** je sicer že dolgo na dnevnem redu, a Narodna stranka še vedno nima o njej jasnih pojmov, kakor nam to dokazuje govor dr. Božiča na zboru liberalnih zaupnikov dne 28. junija v Celju. Narodna stranka se je popolnoma postavila na podlago, ki jo zavzema nemška večina, in si dovoljuje le nekatere popravke na njej. Tako delajo kratkovidni ljudje, ne pa opozicija, ki hoče za svoj podpor imeti tudi zaslonbe v ljudstvu. Velik narodnjak dr. Božič je zahteval v Celju v imenu Narodne stranke enega poslanca za slovenske trge in mesta, v splošni skupini štiri in v kmečkih občinah deset slovenskih poslancev. Iz tega se vidi, da je Narodna stranka že pustila past slovenske zahteve glede veleposestva in obrtnih zbornic, sicer pa se, izvzemši števila slovenskih poslancev popolnoma postavila na stališče nemških nacionalcev. Seveda pa zahteva ta „bogatboja“ stranka tudi, da se odvzamejo škofom virilni glasovi. Bodite na eali črti narodni in demokratični, s polovičarstvom pa ne boste dosegli nobenih uspehov! Nezrela politika Narodne stranke nam more samo škodovati.

* **Profesorski izpit iz naravoslovja** je naredil g. Peter Sorli, član „Zarje“ v Gradcu. Čestitamo!

* **Razpisano je mesto učitelice v Seli, pošta Ptuj.** Prošnje do 30. t. m. — V Veržaju, p. Križevci je razpisano mesto nadučitelja in šolskega vodje.

* **Odvetniški izpit** je naredil v Trstu dr. Al. Bratkovič, odvetniški koncipijent v Mariboru.

* **V Bad-Gasteinu** je umrl dne 4. t. m. slovenski zdravnik g. dr. Josip Weingerl, star 64 let. Pogreb je bil veličasten. Dasi Slovenec, je bil vendar povsod priljubljen. Svoje narodne dolžnosti je tudi v tujini vsikdar zvesto sploval.

* **Za S. K. S. Z.** Dijak L. eno jubilejno krogo, dijak Š. 1 K za izgubljeno stavo, drugi dijak 5 K. Hvala lepa, mladi somišljeniki!

* **Za S. K. S. Z.** se je nabralo pri šaljivi licitaciji ene viržinke in ene buteljke vina v gostilni M. Muršeca pri Sv. Petru niže Maribora 9 kron 33 v. Zasluga gre pridnemu mladeniču Janezu Fabijanu. Bog plati vsem!

* **Mladeniški znaki.** Opozarjamo naša društva na krasne mladeniške znake, ki se dobivajo pri S. K. S. Z. in stane komad 80 vin. Društva jih naj skupno naročajo za svoje člane, ker s tem olajšajo delo sebi in nam. Naročilu se naj blagovoli priložiti 10 vin. za poštnino.

* **Mladeniči!** Ustanovljajte mladeniške zveze! Širite našo mladeniško organizacijo v vsako, tudi najbolj skrito vasico. Navod za snovanje mladeniških zvez, vam radevolje daje S. K. S. Z. v Mariboru. Fantje, zdaj pa le na delo! Vsaka župnija naj ima svojo mladeniško zvezo. Ali ste si že naročili znake? Posežite po njih, dokler jih je še kaj v zalogi!

* **Slovenska kmečka zveza** poziva slovenske župane, da pri poizvedovalnih kprakihi, ki se bodo vršili zaradi škode po suši in osobito zaradi pretežega pomanjkanja krme, poročajo za ljudstvo zelo blagohotno in kolikor mogoče hitro. Samo na ta način se bo dalo res kaj koristnega dobiti za kmečko prebivalstvo.

* **Katoliški se vabijo,** da se udeležijo jubilejnega romanja v Lurdu, ki se priredi dne 10. avg. iz Dunaja. Natančnejša poročila pošlje zastoj vlč. g. Jakob Kuklinski, Dunaj, III-3, Rennweg 5, ali pa vlč. g. Ignac Horčezek, kaplan, Dunaj, XIII. Javiti se je treba do 25. t. m.

* **Slov. dij. zveza** ima v zalogi še precej razglednic. Naročajo se v počitnicah pri tajniku: Fran Kovač, štud. iur., Ljubljana, Ravnikarjeve ulice 10. Naši somišljeniki naj ne zamude nobene prilike pri raznih veseljah, da ne bi razpečevali naših razglednic!

* **Slovenska dijaška zveza** je izdala „Potovalno listino“ za katoliško-narodno dijaštvo v kakih 500 izvodih. Našemu dijaštvu bo dana prilika, da o počitnicah potuje po lepi slovenski domovini in jo proučuje, se medsebojno spoznava in obiskuje. Slovensko gostoljubje, ki je od nekdanj slovelo, naj bi se pokazalo i letošnje počitnice napram dijaštvu, ki se izkaže s „Potovalno listino“ Slov. dijaške zveze. „Listina“ je tako urejena, da ima vsaka posebno številko, potovalčevo ime, potrdilo in podpis predsednikov in tajnikov in potovalčev lastnoročni podpis. Vsi krogi, ki so naklonjeni katoliško-narodnemu dijaštvu, naj bi šli na roko dijakom potnikom. In gotovo bo to storila naša prečastita duhovščina, ki je vedno pomagala radi volje dijaku na potu, storila bo tem rajši to, kar je sveto nji in našem narodu. Pa tudi na druge prijatelje se obračamo, da gredo na roko našemu dijaštvu na potovanju; ako ne more pri tovarišu dobiti dijak potrebnega, naj mu bodo odprta po možnosti vrata slovenske gostoljubnosti pri prijatelju katoliško-narodnega dijaštva. Vsem, ki bodo kakorkoli podpirali naše stremljenje, že vnaprej iskrena zahvala!

* **Romarski vlak.** Mnogi povprašujejo pri „Kršč. soc. zvezi“, ali se bo priredil letos kak romarski vlak. Na to vprašanje naznanjamo, da se priredi slovenski romarski vlak v Marijino Celje med 1. in 8. avgustom, pozneje koncem avgusta pa bo šel romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje, ako se bo oglasilo dovolj romarjev. Ker more železnica od Kapfenberga do Seewiesen naenkrat prepeljati le 700 romarjev, zato bo letos število romarjev omejeno na 700, da ne bo treba enemu delu udeležencev čakati okoli 4 ure na vlak v Au-Seewiesen. S tem bodo odstranjene vse sitnosti, ki so dozdaj nadlegovale romarje. Natančnejša poročila še pridejo, ko bodo pogajanja z upravo južne železnice končana.

* **Slovenski viničarji.** Med viničarji raste zanimanje za kmečko zvezo, ki združuje pod svojim okriljem vse kmečko prebivalstvo različnih panog in vse njegove odkrite prijatelje. Niti liberalci, niti socialdemokrati se niso dosedaj zmenili za te stano-ve, ker nimajo smisla za to, kar je prebivalstvu na deželi koristno. Slovenski viničar se bo odslej trdno oklepaj kmečke naše organizacije in bo v njej iskal uresničenje svojih želj.

* **Za slovensko mejo.** Naše katoliško-narodne organizacije še so mlade in nimajo gmotnih sredstev, da bi z nakupovanjem posestev delale ob meji za slovensko stvar. Naši prvaki in pa liberalni demarni zavodi, ki so obogateli z ljudskim denarjem, bi pač lahko kaj storili, a pri njih ni narodne požrtvovalnosti, ampak samo narodna fraza. Vendar se naše organizacije zavedajo svoje dolžnosti tudi napram nevarnosti ob meji in za to jo hočejo v izobraževalnem oziru organizirati do zadnje koče. Slovensko ljudstvo, slovenske rodoljube pa prosimo, da nas gmotno bogato podpirajo. Doneski se naj

pošiljajo s pristavkom „za mejo“ S. K. S. Zvezi v Mariboru.

* **Zveza liberalnih društev** se je ustanovila v Celju. Predsednik za parado je nadučitelj Pesek, pravi predsednik pa je bivši študent in „Domovnin“ urednik Lesničar v Celju. V Mariboru bo zastopal to liberalno napravo dr. Lj. Pivko ter skrbel na izobraževalnem polju za razpor in boj tudi med omejnimi Slovenci. Vsak član včlanjenih društev bo moral plačevati 20 vinarjev za razdiralno društvo. Ako bodo vsi člani plačevali, so liberalni, gospodje res lahko veseli lepih dohodkov.

* **Členi generalnega štaba** so došli v Celje in ostanejo tamkaj do 16. t. m. Iz tega se sklepa, da se bodo prihodnji cesarski manevri vršili na Štajerskem.

* **Protijudska stranka** se lahko imenuje Narodna stranka z ozirom na njeno stališče napram ceželnoborski volilni preosnovi. Veleposestvo in trgovske zbornice je že popolnoma prepusila Nemcem, v tem oziru ne pozna več slovenskih narodnih zahtev. Privolila pa je tudi v to, da kmet in njegov delavec, bodisi hlapec, viničar, ali drug delavec, ne smeta več skupno voliti, ampak ločeno! S tem boče zanesti razpor med kmečko ljudstvo, da bode potem lažje v kalnem ribarila. Kmečko prebivalstvo naj voli skupaj, kakor trpi in dela skupaj, a njegov upliv na postavodajstvo se mora zvečati s tem, da se mu da več zastopnikov. Sedaj ni več čas za nove volilne skupine in za nadaljno razdeljevanje ljudstva, ampak za splošnost in enakost pri volilni pravici. Narodna stranka dela v vprašanju ceželnoborske volilne pravice odločno protijudsko politiko!

* **Roblek in resnica.** Iz Dunaja se nam poroča: Čitali smo, kar je poročal Roblek na shodu liberalne stranke v Celju. Toda njegovo poročilo je neresnično. Resolucije, da bi se dali vsem narodom zastopniki v ministrstvu, niso pokopali, kakor Roblek poroča. Mladočehi, Poljaki in češki „klerikaleci“, ampak Mladočehi in češki radikaleci. Poljaki in češki „klerikaleci“ so glasovali za resolucijo. — Tako poročilo iz Dunaja. Kakor se vidi, je dvojno mogoče, ali še Roblek sploh ne razločuje strank v državnem zboru, ali pa tudi ni za resolucijo glasoval, ampak bil izven zbornice, kajti sicer bi vsaj Poljake moral videti, kako so glasovali. Oboje je značilno za dičnega poslanca Robleka, ki je izvoljen sicer od neodvisnih kmetov, a je sedaj pokoren sluga celjskih doktorjev.

* **Jošt rabi vojake** za svojo gospodarsko vojsko. Pri izbiranju teh je srečno izbral dva Miloša. Eden — kralj zelenega Pohorja — po domače — je znan kot najljubejši agitator „Narodne stranke“ v Dravski dolini, drugi Miloš iz Šaleške doline je izstopil iz katoliške cerkve, da bo lažje in plodonosnejše med slovenskimi katoliškimi kmeti deloval. Prvi Miloš Štibler je te dni vstopil v liberalno armado v Celju. Neštetokrat je grozil, da bo uničil vslo gospodarsko organizacijo S. K. Z., zato mu kmetje pokažite povsod vrata, kamor se bo prikazal. Miloš Štibler je agitator „Narodne stranke“ v Celju, kateri bo — po ovinkih — z gospodarskim delom hotel pridobiti ljudstvo za „Narodno stranko“.

* **Slov. dij. zvezi** so poslali podporo sledeči č. gg.: Klavžar Ivan, kaplan v Starem trgu pri Ložu 2 K, Špental Franc, župnik v Trzinu 2 K, J. Karlič, župnik v Sorici 2 K, Adolf Knol, župnik v Kolovratu 2 K, Avg. Sinkovec, župnik v Škofiji Loka 2 K, Ivan Kramar, beneficiat na Vašah 2 K, Ivan Azman, župnik v Gorjah 2 K, Eduard Janežek, župnik pri Sv. Marjeti poleg Rim. toplice 2 K, č. g. župnik v Smledniku 2 K, Ivan Baloh, kaplan v Dobropoljah 2 K, Alojzij Kokelj, župnik v Vurbergu pri Ptuj 2 K 50 v, Dr. Josip Marinko, profesor v Nov. mestu 2 K, Val. Bernik, župnik na Homcu 2 K, Ant. Kocbek, župnik pri Sv. Križu nad Mariborom 2 K, Fr. Repolusk, župnik v Št. Vidu p. Mislince 2 K, Tomaž Potočnik, župnik v Breznici pri Zirovnici 2, Nik. Starčinski, žup. uprav. v Trbojah pri Medvodah 2 K 50 v, Ivan Pajtlar, župnik v St. Rupertu v Slov. gor. 5 K. Najiskrenejša zahvala vsem podpirateljem budi izrečena tu mesto pismeno! Naj bi našli ti č. gg. mnogo posmelnega med našo inteligencijo, ki naj bi v obilnem številu pristopila med podporne člane „Slov. dij. zveze“. Podpornik plača na leto 2 K, obilo naj bi narastlo število podpornikov po agitaciji in delu! Prispevki naj se tekom počitnic pošiljajo na naslov: Franc Kovač, štud. iur. Ljubljana, Ravnikarjeva ulica 10. Ravnotje naj se tudi pošiljajo leposlovne in poučne knjige ter molitveniki! Opozarjamo zlasti dijaštvo našega mišljenja, naj bo na tem polju posebno delavno! Odbor.

Mariborski okraj.

m Mariborska čitalnica je obhajala dne 4. julija odhodnico g. profesorja Košana. Različni govorniki so slavili vrline g. profesorja.

m **Umrj** je v Mariboru, dne 4. julija gospod Ignac Widgay. Bil je dolgoletni načelnik mariborskega veteranskega društva.

m **Maribor.** V prvem treh ribnikov sta se dne 2. t. m. pri veslanju utopila mlada trgovska pomočnika Alojz Nuč in Emil Moschitz.

m **Častno število** narodnih kresov p'apolajo je na predvečer naših blagovestnikov po širnih Slovenskih goricah. Pogrešali smo letos enega na takozvanem „Ojstrovcu“ v spodnjem delu Slovenskih goric.

m **Na čuden način** so častili letos mariborski narodovci god sv. Cirila in Metoda. Na predvečer so napravili, kakor običajno, izlet k Sv. Urbanu. Mislili smo, da bomo slišali tudi kaj o naših blagovestnikih Cirilu in Metodu, mesto tega pa se je hudoval nek pisar v strašno okornem govoru nad „gotovo“ stranko, češ, da je zanesla razpor v Ciril in Metodovo družbo in da je noče podpirati. Ne zdi se nam vredno, se z njim prerekati, saj menda sam ni

razumel, kaj je govoril. Nazaj grede pa so začeli nekateri peti naravnost nesramne pesmi, tako da jih je morala neka gospa opozoriti, da se take pesmi ne pojejo v navzočnosti dam. Takih „častilcev“ se sv. Ciril in Metod pač ne moreta veseliti!

m **Ljubljanska Zadruga zveza** je ustanovila za spodnještajerske posojilnice in zadruge podružnico v Mariboru. S tem je ustregla že davni želji po samostojni gospodarski organizaciji na Spodnjem Štajerskem. Podružnica že deluje nekaj mesecev, a pisarna z uradništvom itd. se je otvorila 1. julija. Pisarno vodi naš spodnještajerski rojak Vlač. Pušenjak. — Namen podružnice je, delovati za razvoj in razširjanje zadružništva na Spodnjem Štajerskem. To svojo nalogo bo izvrševala podružnica s tem, da bo dajala v vseh zadružnih zadevah pismene in ustmene nasvete, prirejala predavanja, gospodarske shode, tečaje itd., ustanavljala zadruge, poučevala in nadzorovala že ustanovljene zadruge ter vršila tudi drugo gospodarsko delo. — Vse spodnještajerske posojilnice in druge zadruge, izobraževalna društva, kakor tudi posamezniki se naj obračajo v vsaki gospodarski zadevi na podružnico, vzlasti, če želijo predavanja. Uradni dnevi podružnice so vsako sredo in četrtek dopoldan in dobijo lahko takrat upravitelji zadrug kakor tudi drugi posamezniki ustmena pojasnila. Naslov se glasi: Podružnica „Zadružne zveze“, Maribor, Grajski trg 2. Pisarna je v prostorih ljudske posojilnice (na levo).

m **Hoče.** Abiturientinja gđe. Irma Scheligo je napravila maturo z odliko in je nastopila pri nas že 1. julija t. l. službo kot supletinja.

m **Puščava.** Dne 2. julija se je v naši samoti zbrala ogromna množica ljudi, da bi slovesno obhajala cesarjev jubilej šesdesetletnega vladanja, jubilej 50 letnega mašništva papeža Pija X. in pa jubilej Lurške M. božje, ki deli že 50 let v Lurdu milosti za ves svet. Za to trojno slovesnost se je zbrala dekanija Maribor na desnem bregu Drave pri slavnoznani Materi božji v Puščavi, katero cerkev so prevzvišeni knezoškof za to slovesnost naknadno določili. Zbrali so se romarji iz štirih dekanij. Najprej so se pripeljali s poštnim vlakom romarji iz Maribora in od Sv. Magdalene, 480 oseb. Potem pride velika procesija iz Ribnice in Sv. Lovrenca. Okoli pol 9. ure sta dospeli mnogobrojni procesiji iz Lembaha in Ruš. Domače deklice vzdignejo tron Marije Device in gredo procesiji nasproti — ganljiv sestanek. Naposled še dospejo romarji od Sv. Ožbalta. Pridigo in slovesno sv. mašo je imel g. dekan od Sv. Magdalene. Bila je lepa in vspodbudna slovesnost.

m **Sv. Anton** v Slov. gor. Novoizvoljeni občinski odbor cogetinski si je izvolil dne 5. julija za župana vrlega katoliško-narodnega kmeta g. Franca Fras. Za prvega svetovalca g. Franca Polanec in za drugega svetovalca g. Jožefa Vogrin. Na krmilu so torej sedaj sami zavezni možje. Upamo od njih oziroma od župana, da bodo sklenili slovensko uradovanje znanprej.

m **St. Lenart** v Slov. gor. V „Slov. Narodu“ se hudejetoj dva Narodna strankarja čez našo okrajno hranilnico, in sicer jeden radi tega, ker hranilnica obvaruje stranke vseh nepotrebnih odvetniških in notarskih stroškov s tem, da brezplačno za nje napravljajo vse zemeljknižne stvari, drugi pa radi tega, ker si je drznila hranilnica najeti strokovno izobražene revizorje, a ne njega. Ker sta dotična revizorja mlajša kakor dopisnik, so norčuje iz njih, ker menda dopisnik misli, da je človek, čim več križev ima na hrbtu, tembolj sposoben za revizorja, akoravno nima nobene strokovne izobrazbe. Da izvirajo vsi ti izbruhi iz dobičkaželjnosti in strankarske strasti ter nimajo nobene stvarne podlage, priča vesel pojav, da se hranilnica dosti lepše razvija sedaj, ko ljudje brez dragih stroškov dobivajo posojila kakor poprej, ko so razni odvetniki blagodejno v prid zavoda delovali. Kmetje pa lahko spoznajo, da so pristaši Narodne stranke le tedaj njih prijatelji, kadar veliko od njih zaslužijo, sicer pa napadajo in blatijo vsako kmečko organizacijo. To je delo za gospodarski napredek slovenskega ljudstva, kaj ne, odvetniški generali Narodne stranke?

m **Iz mladeniškega shoda pri Sv. Trojici.** K obširnejšemu poročilu o našem mladeniškem shodu dodajamo še poročilo o značilnih nakanah, s katerimi so nam na povratku domu skušali škodovati naši nasprotniki. V gostilni g. Rojka zbrali so se trojiški posili-Nemci. Priče iz trga pričajo, da ti ljudje navadno ne obiskujejo Rojkove gostilne, le takrat, kadar imamo mi kako slavnost, se zberejo tu, da lahko izzivajo in psovajo. Pozorišče je izdajalo, da so najeti skušali z izzivanjem povzročiti prepir v in pred Rojkovo hišo, na nasprotni strani ceste so pa po vrsti stali gotovi ljudje z orožjem, ki se najbrž niso izpostavljali v ogled, tudi radevednosti niso pasli na cesti, saj trojiški čestni prah menda že poznaajo, ampak brezlični brzojav čez cesto je dišal po našem drugem. Izvedeli smo tudi, da se je slavno orožništvo skrajno balo, mi mladeniči bi gotovo v trgu motili javni red in mir. Prazne skrbi, na vseh mladeniških shodih je vladal boljši red in mir, kot navadno v trojiškem trgu ob nedeljah ali pa, posebnost na znanem, v podrobnostih znanem Maibaumfest pri Sv. Benediktu, ko smo cele noči morali po-

slušati razne goste, tudi enake trojiške, ki so po nepotrebnem čuvali tržko varnost. Saj se poznamo, le ne mečite peska v oči, resnica se vendar da izpričati. Dva gospoda sta nas prišla izzivat s frankfurtarskimi znaki. Gospoda, ne mislita si, da sta nas s tem posebno razdražila, mi vama niti ne zamerimo, pač pa vaju globoko pomilujemo. Mladeniči, mi pa na delo, katero smo si na svojem shodu zasnovali, pokažimo, koliko dobička nese izdajalski trak.

Mladeniči.
m Sv. Marjeta ob Pesnici. Javni shod S. K. Z. pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki se je vršil na Petrovo, dne 29. rožnika t. l., se je izvršeno obnesel. Predsedoval je shodu predsednik K. Z., dr. in deželni poslanec g. Roškar. Gospod župnik Franjež zdravil kot podpredsednik shoda v imenu mnogoštevilnih zborovalcev gospoda poslanca, kateri nato v temeljitem in poljudnem govoru poroča o svojem delovanju v državnem in deloma tudi v deželnem zboru. Navdušuje zborovalce, z živahno besedo za združitev v K. Z. ter govori o predlogih, s katerimi bi se zboljšalo žalostno gospodarsko stanje kmetijskega stanu, o razbremenitvi kmetijskih posestev, na katerih so vknjižene velikanske svote dolgov in o potrebi domačih denarnih zavodov, ki bi dajali za najnižje obresti cen kredit. Omenja tudi posebno važen predlog o zavarovanju vseh kmetijskih delavcev, obrtnikov na deželi in malih posestnikov. Govori o predlogu, kojega je stavil v državnem in deželnem zboru, da bi produkcijo bakrene galice vzela država v roke, ter tako prepelala izkoriščanje vinorejcev od judovskih kartelov, kateri nam narekujejo za galico naravnost krivične cene. Razmotri tudi predlog, po katerem bi država vzela skrb za ljudske šole v svoje roke ter tako olajšala breme deželi in občini. Proti vladni predlogoma o odprtju srbske meje ter zvišanju davka na žganje se odločno protestira, ker bi izvršitev teh predlogov zelo škodovala kmetu, katerega mu je itak slabo dovolj godi. Gospod poslanec poroča tudi o svoji interpelaciji na ministrstvo za uk in bogočastje o nepotrebnih šoli v Grušovi. Daljave od različnih hiš do te šole so zmerjene naravnost napačno. Zahteval je, da se te daljave še enkrat nepristransko in temeljito zmerijo. Proti tej šoli se vsi zbrani zborovalci odločno izrečejo, ker niso dani pogoji, da bi šola prospevala, pa se jim ta vendar vsiljuje. Najodločneje se zahteva, da se takoj začne regulacija Pesnice v drugem delu. Na mnogoštevilna stavljenja mu vprašanja je g. Roškar v vseobčo zadovoljnost odgovarjal. Njegova iz srca prihajajoča jasna in krepka beseda je segala vsem zborovalcem globoko do srca. Spoznali smo, da ima g. Roškar srce in voljo, pa tudi zmožnost, zastopati naše koristi na merodajnih mestih. Zbrani so z velikim zanimanjem glasno odobravajoč sledili njegovemu krasnemu in nad poldrugo uro trajajočemu govoru, se mu prisrčno zahvalili za njegovo požrtvovalno in značajno delovanje, mu izrekli svoje neomejeno zaupanje in izrazili srčno željo, da bi gospod poslanec še večkrat prišel k nam.

m Poljčane. Ze v soboto večer je oznanjalo pokanje topičev, da se živi v Poljčanah slovenski duh. Proslavljali smo sv. slovanska apostola, obenem pa vabili k slavnosti prihodnjega dne. Ko smo šli v nedeljo k sv. opravi, ozrl se je nehoti vsak na visoko plapolajočo trobojnico pri g. Gajšku, ki nas je klicala za popoldan tja. Slovenska kmečka zveza je namreč priredila shod, vrto tamburaško društvo iz Šmarja pa veselico. Kmalu po 3. uri otvori gospod Mlakar kot predsednik zborovanje in pozdravi navzoče, ki se jih je zbralo v kljub slabemu vremenu precejšnje število. Nato pa da besedo navdušeno pozdravljenemu g. Poslancu Pišku. V dolgem govoru opozarja g. poslanec najprej na resnost časa v verskem oziru. Razni Wahrundi, Massaryki, svobodnomiselni študentje in slabi časniki se zaganjajo v vero že sedaj, ko je vendar še 90 odstotkov avstrijskih prebivalcev katoličanov. Nato govori o državnem zboru. Omenja važnost raznih odsekov, kjer so povsod zastopani poslanci „Slov. kluba“, ki bi lahko marsikje več dosegli, ako bi imeli podpisane pismene pritožbe ali peticije od ljudstva v roki. Zato naj bi pošiljali v vsaki zadevi svoje zahteve pismeno poslancem. Nadalje govori o nalogah, ki jih ima državna zbornica rešiti še v sedanjem zasedanju: o agrarni banki, o obligatoričnih kmečkih zvezah, o prepovedi izvažanja sena iz države, o šolah, posebno z ozirom na pouk o kmetijstvu, živinoreji in drugih potrebnih strokah, ki bi se jim naj posvetila zadnja leta ljudske šole, o pogodbi s Srbijo i. dr. Končno daje pozornim poslušalcem razne nasvete o sejanju koruze mesto ajde, o odpravi raznih težkoč pri podeljevanju podpor s pomočjo cenilnih komisij in občinskih odborih, o peticijah zaradi žganja in odgovarja na razna vprašanja: o dopoldanskem pouku na ljudskih šolah, o zavarovanju pri vlad i. dr. Še enkrat opozarja na resnost časa se zahvali zborovalcem za pozornost in odda besedo g. Mlakarju. Govornik se zahvali g. poslancu in govori o Kmečki zvezi. Prejšnja zbornica s svojimi 351 poslanci ni imela niti ene tretjine kmečkih poslancev, dočim je po novem voilnem redu v zbornici 319 agrarnih poslancev. Žal, da niso trdno združeni. „Agrarna zveza“ je le prostovoljna. Zato pa je treba med kmečkim ljudstvom trdne organizacije v kmečkih zvezah. Vlada je leta 1848. strla sicer verigo sužnosti, a prepustila ga drugim verigam, verigam

liberalnega kapitala. Da se teh otresemo, je treba, da se oklenemo agrarnih zvez. V to svrhu je ustanovljena „Slov. kmečka zveza“ za Sp. Štajersko s sedežem v Mariboru, v katere področje je izmed 32 tisoč kmečkih posestev sedaj že 18 tisoč. Oklenimo se torej te zveze, dobiček bo velik! Med splošnim odobravanjem sklence g. Mlakar svoj govor in zaključni zborovanje s trikratnim „živio-klicem“ na presvitlega jubilara našega cesarja, ki stoji kot osiveli starček na čelu države demokratizirane le po njem. Navdušeni „živio-klici“ so sledili izvajanju govornika. Nato se je ustanovil pododbor Kmečke zveze za Poljčane. Predsednika smo dobili v odličnem gospodu Prešernu. Udje se sprejemajo v nedeljo po sv. maši pri g. Ronerju, organistu v Poljčanah. Kmetje, v združenju je naša moč! Pristopite v obilnem številu h Kmečki zvezi! Po zborovanju se je razvila prijazna zabava, ki se pa žal zaradi slabega vremena ni mogla vršiti na prostem. Iskrena zahvala izvrstnemu tamburaškemu društvu, ki nas je razveseljevalo s krasnimi proizvodi. Tako se je vršila naša Ciril in Metodova slavnost v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost. G. poslancu in g. Mlakarju izrekamo tem potom iskreno zahvalo za obisk in za podučljiva govora, obenem pa tudi prošnjo, da nas obiščeta še večkrat.

m Iz slovenjebistriškega okraja se nam piše: Gorje okraju, ki ima slabe gospodarje! V slovenjebistriškem okraju gospodarijo bistriški posilnenci; v njihov rog trobijo poljčanski Bauman in Gruntnerev Tona. Ta družba je v šestih letih napravila okraju dolga okoli 200.000 K. Za ceste je razizdala 90.000 K, a kam je šlo 110.000 K? Zapravi jih niso in ne v svoj žep dajali, pa po nepotrebnem so jih izdali; gospodariti ne znajo; za vsakoletne stroške jim ni bilo dosti, da so pobirali 40% okrajnih doklad — šlo je še za iste redne in nepotrebne stroške okroglih 100.000 K rakom zvižgat! Stieger, Versolati, Bauman e tutti quanti znajo za se s svojim denarjem prav dobro ravnavati, gledajo na vsak krajcar, — ker je njihov — a nepotrebno, kaj ne, bi bilo varčevati z okrajnim denarjem? Saj bo kmet plačal! Take prijatelje imate vi kmetje! In nekateri kmetje so se zmiraj tako pametni, pa se še Stigerju zmiraj na pete obešajo! Kdaj se bomo otresli gospodarjev, ki so okraj tako zadolžili? Kdor se danes drži z Bistričani, je izdajica kmetov; on pomaga, da okraj zabreže še v večje dolgove! Prejšnji načelnik Stiger je še bil vsaj vedno doma, samo takrat, ko je šel v Gradec v deželni zbor govoriti dolge govore, tedaj ga pač ni bilo dobiti, tedaj smo si bili pač siromaki, ki smo imeli kaj opraviti pri okrajnem zastopu, tako dolgo je govoril! Wiesthaler pa še ne stanuje v Bistrici, ampak v Mariboru, in srečen si, če ga dobiš, ako imaš kaj opraviti. Naš načelnik je tudi c. kr. notar s sedežem v Slov. Bistrici. Torej sedež ima v Sl. Bistrici, stanuje pa v Mariboru. Ko sem to slišal, je začelo v moji kmečki butici vreti, pa sem tuhtal, kako bi bilo to mogoče: notar biti v Slov. Bistrici in stanovati v Mariboru, načelnik biti okraja, pa v okraju ne stanovati; to mi ni šlo v glavo. Zdaj se mi razjasni v glavi, in spomnim se, da so mi babica po zimi na peti pravili, da je na svetu nekaj takih ljudi, ki so v istem času na dveh krajih! Tedaj moja butica sicer ni mogla razumeti, kar so mi babica — naj jim bo zemlja lahka — pravili; pa ko bi zdajle vstali in šli gledat notarja in načelnika Wiesthalerja, bi pač veseli rekli: Ali ti nistem pravila, da je res, in ti porodnež ni nisi verjel! Samo to mi se zdaj ne gre v glavo, kako se tozadevne postave izpolnjujejo. — No, naj še svet izve, kaj je že vse storil naš novi načelnik! Prvo delo je bilo, da je doklade zvišal! Drugo delo njegovo: Hitro si je izposodil 10.000 K, seveda ne za se, za okraj je, ta dolg napravil! Zavoljo lepšega so rekli, da bodo ta dolg hitro poplačali; torej so ga gotovo že tudi plačali! Ako so ga pa že plačali, potem je to čudež! Naravno je namreč nemogoče, da bi Stieger in njegova tovaršija, ki so dozdaj znali le dolgove delati, — se sprebobrili in začeli dolgove — plačevati! To je naravnim potom nemogoče! To bi se bilo zgodilo, če se je zgodilo, pod uplivom izvennaravnih moči! In potem mi še naj kdo reče, da čudežev ni več! Pojdi v Bistrico, nevernež! Pa vkljub zvišanju doklad, vkljub posojila toži naš načelnik, da so blagajne prazne, da komaj redno izplačujejo cestarje in druge malenkosti! O ti preklicana suša, kako huda si, da še železne blagajne okrajnega zastopa posušil! Kličemo našim poslancem, da stavijo nujni predlog in zahtevajo od ministrstva takojšno pomoč od suše prizadeti blagajni našega načelnika Wiesthalerja! Da mi do prihodnjice potrpite! Še več bodete zvedeli!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Skupno jubilejno procesijo napravijo župnije Sv. Peter in Pavel, Vurberk, Sv. Urban in Sv. Marko v četrtek, dne 16. julija zjutraj ob 6. uri na Ptujsko goro k Materi božji. Med potjo pridružijo se tudi župljani od Sv. Martina na Hajdini.

p Ptuj. V soboto, dne 4. julija popoldan ob 3. uri je treščilo v hišo posestnika g. Franc Simončič v spod. Mestnem vrhu. Poslopje je zgorelo skoraj do tal, pa tudi velik del kmetijskega orodja, krme itd. Živina je rešena.

p Ptuj. V nedeljo dne 5. julija so na Ptuj pokopali protestanta Falkeja. Prišel je tudi glasoviti Mahnert iz Maribora, ki v zadnjem času sploh kaj rad zahaja na Ptuj; rad bi pač že kmalu videl v tem nemškutarsko menda najbolj zagrizenem mestu v Avstriji protestantsko cerkev in farovž. To je tisti Mahnert, ki je dne 3. julija v Inomestu na nekem zborovanju vzbujal dijakke proti katoliški cerkvi, rekoč: „Naš boj velja Rimu, ki je Nemcem sovražen. Srčno pogledimo nasprotniku v oči in udarimo ga z edino pravim orožjem, z geslom: proč od Rima! Le dejanje nas more danes od Rima ločiti. Mladina mora imeti toliko poguma, da mirno požre tistih par sitnob radi odpada. Cilj je tako svet, tako vzvišen, da se konečno ne gre za par eksistenco (življenje mladih ljudi), ki se pri tem pogubijo. Vendar nemškega ljudstva mora biti le svobodni protestantizem.“ To je tisti Mahnert, ki najhujše dela za odpad od katoliške cerkve na Štajerskem; to je tisti Mahnert, ki je ob enem poseben prijatelj Ornigov.

p Ptujska okolica. Po dolgotrajni, malodane dvemesečni suši smo vendar v soboto dne 4. julija dobili dež, ki pa je žalibog trajal komaj pol ure. Vtila se je huda ploga, na nekaterih krajih, kakor na Pragarskem in Cirkovcah je pobila toča; strela je tudi mnogokje užgala hiše, kakor na Hajdini; na Mestnem vrhu pri Ptuj je strela udarila v neko kmečko hišo, ki je kmalu pogorela do tal; prebivalci so si rešili le golo življenje. — Kako strašna beda vlada v ptujski okolici vsled suše, je razvidno iz tega, da so kmetje, zlasti manjši posestniki, začeli prodajati krave, in kar je najžalostnejše, posramotne nizki, ceni. Tako je n. pr. v Ptuj cena mesu silno padla; meščani imajo torej še korist iz kmetov največje nesreče! Če se pomisl, da je sedaj skoraj povsod goveja živina edini pomoček in vir dohodkov za nesrečnega poljedelca, in da je kravica malim posestnikom sploh dvetretjini njih življenja, potem pač lahko vsak spozna, da je kmet ptujske okolice neposredno pred poginom. Gospode poslance prosimo nujne pomoči! Ljudstvu preti naravnost lakota!

p Na Bregu pri Ptuj je Ornig, kakor poročajo nemški listi, zagotovil zgradbo nemške šole. Slovencem sovražni nemški šulferajn je baje obljubil za to šolo 100.000 K. Da se Breg utaplja v šnops in „Stajerca“, je pač znana stvar, ki se ne da več predrugačiti. A Hajdin svojih otrok nikdar ne bo prodal za Judežev groš; Hajdinčanom je in ostane sveta njih vera in njih materni jezik. Torej, pozor pred Judeži, ki bodo tudi hajdinske otroke lovili v nemško šolo!

p Na Turnišu (Hajdin) je pred kratkim zgorel gozd v obsegu 24 oralo. Govori se, da je vsled suše zanetil ogenj iz železnice.

p Slovenja vas pri Ptuj. Dne 30. rožnika t. l. smo bili volilci poklicani k obč. volitvi, katera je bila, kakor zakon zahteva, razpisana in pri cerkvi oznanjena. Pustili smo torej delo na stran in korakali kakih 40 mož proti Slovenji vasi. Pa kako se začudimo, ko so nas med potjo obveščali pastirji in ženjice, da baje ne bo volitve; seveda jim nismo verjeli. Ko pridemo k županu Petku, pogledamo na občinsko desko. Tam stoji zapisano in še prbito, da voli III. razred od 8.—10. ure predpoldne. Ura 8 je minula, ko vstopimo, pa čudno, tam vidiš same volilce, o županu ali kakem odborniku pa ni sluha ne duha. Ko vprašamo po njem, se nam niti rado ne odgovori in še le drugi volilci znajo povedati, da so bili obveščeni, da je g. Petek šel od sela proti Ptuj. Lahko si mislimo, v kakšnem stanju smo bili ostali, ki smo čakali volitve ali vsaj kaknega obvestila. In eden tamkajšnji odbornik se je vendar toliko opogumil, za kar smo mu hvaležni, da nam je povedal, da je dne 29. m. m. opoldne prišla iz glavarstva odpoved volitve in da župan tega ni mogel razglasiti, ker je prišel pozno v noč domov. Toda nekateri naši možje so našli g. Peteka tam v bližnji krčmi, in se je zgovarjal, da ne more doma počakati. Zdaj presodite, dragi bralci, ali je to občinski red? Pravega vzroka tej komediji še do zdaj ne poznamo, ko to pišemo; pa ga vam že o priliki sporočimo. Ko bi stavno c. kr. glavarstvo res kaj takega ukrenilo, je županova dolžnost, nemudoma to naznaniti, kar bi se bilo lahko zgodilo, ne pa da ostane pri kupici in pride pozno v noč domov in še klobuk izgubi, kakor se je sam izrazil. Končno še pa vam, g. Petek, eno besedo. Če sami drage volje tako ravnate, si lahko mislite, kako mi kmetje o vas sodimo. Ali smo lahko ponosni s takim županom? Gotovo ne! — Volilci.

p Vurberk. Tudi pri nas na Vurbergu smo slovesno počastili naša slovanska apostola brata sv. Cirila in Metoda s tem, da smo na predvečer prav mogočno streljali na naših hribih, in v nedeljo zjutraj pa na našem kanonhribu pri farni cerkvi. Poslali smo ptujskemu „Stajercu“ vest, da bo moral kmalu zaspati spanje pravičnega. Tudi več kresov smo zažgali po naših hribih v znamenje, da smo tudi tukaj verni Slovenci na straži in da gremo vsikdar v boj proti našim verskim in narodnim sovražnikom. Mi mlađeniči pa smo še posebej počastili god sv. Cirila in Metoda s tem, da se nas je 14 udeležilo shoda pri Sv. Trojici.

p Cirkovski dvojni praznik. Slovesno so za-trijamčili zvonovi z visokega stolpa, zagromeli so možnarji na predvečer in na god sv. Cirila in Me-

toda, obenem praznik prvega sv. obhajila. Še naša srca so bila prijetno vzradoščena, kaj se-le srca nedolžnih prvoobhajancev, ki so v procesiji prišli v novo, krasno Marijino svetišče ter prvič poklekli h Gospodovi mizi v lepi telesni, a še lepši dušni obleki. Bili so kot angelji, zato so pa prejeli angeljski kruh. Vsi so bili v primerni starosti; iz 5. razreda ni bil nikdo, pač pa iz 4. največ, nekaj iz 3. eden celo iz drugega razreda. Kako nesramno torej laže „Štajerci“ po svojih dveh podivjanih dopisnikih, ki sv. zakramentov sploh ne prejemata. Nemškutar in liberalci sta se združila, da za hrbtom napadata dušne pastirje, v lice bi pa oba bila rada sladka poštenjaka. A volk se spozna tudi v ovčji obleki po svojem tulečem glasu. Kadar bo cigan učil sodnika in duhovnika, kako morata razlagati sedmo božjo zapoved, tedaj se bodo duhovniki ravnali po naukih tistega „Štajerca“, ki se ne sme prikazati na Ogrsko. Le povejte v svojem lažnjivem časopisu prvo resnico, da sovražita oba le zaradi tega dušne pastirje, ker se nista vidva nič dala za cerkev, pa morata večkrat poslušati tisto „fehtarijo“, kakor sta rekla drugim ljudem. V Cirkovcah in tudi v drugih krajih je že bilo prvo sv. obhajilo na dan sv. Cirila in Metoda. Znano je namreč dovolj, da izdajalec sv. vere postane ob prvi priliki tudi izdajalec narodnosti, torej dvakratni Judež. Sv. brata Ciril in Metod naj bi v mladih sreih srečnih obhajancev ohranila ljubezen do Boga in Marije in do slovenskega maternega jezika. — Razven lepih spominkov in malega zajutрка prejeli so vsi obhajanci barvane sveče, ki naj bi vsem svetile tudi pri zadnjem srečnem svetem obhajilu.

p Cirkovce. Zažareli so kresovi po zelenih vrhovih, pokazali se pri vinskih goricah, naraščali na širnem žitnem polju. — Zažarela so naša srca v ljubezni do mile slovenske govornice, pokazali so se na prostem navdušeni Slovenci, naraščale so množice v svitu visokih plamenov. Gromoviti streli so odmevali ter pozdravljali zavedne slovenske sosesde kot gospodarje očetovske lasti in zveste varuhe sv. vere. Slava sv. Cirilu in Metodu! Sv. slovenska brata, čuvajta svoje hvaležne učence, nas Slovence, ki molimo Boga in častimo Brezmadežno v isem jeziku, v katerem sta vidva molila in učila! — Mi poljanci ostanemo v ogromni večini vrli Slovenci, dobri katoličani, odkrito udani svojim slovenskim duhovnikom, ki nadaljujejo sveto piko sv. Cirila in Metoda, ki največ store, da se najskrbneje čuvata oba predragocena biseri: sv. vera in krasna slovenska materina beseda. Ker tudi mi Cirkovčani vsled žalostnih domačih zgledov dobro vidimo in vemo, kako se nekateri iz sovražstva do Slovencev nalašč spakulejo v spakedrani nemščini, kako pa ravno ti ljudje s pomočjo par liberalcev najbolj blatijo vse znane domače in sosedne dušne pastirje, prižgali smo mnogo kresov, streljali iz železnih možnarjev in izvrstnih papirnatih topičev od prvega mraka pozno v noč. Bilo je kot o velikonočnem vstajenju. Visoko, menda blizu pravih božjih zvezd, utrinjale so se umetne naše rakete zvezdice kot v pozdrav vsem prijateljem našega verskega in narodnega navdušenja, vsem pristašem slovenske kmečke in socialne zveze, ki smo si v veri in jeziku zvesti bratje, ki smo v slovenskih pokrajinah edini zanesljivi vojaki za čast naše vere in našega jezika, obenem svete vere in slovenskega jezika sv. bratov Cirila in Metoda. — Naše Cirkovce ostanejo katoliške, dokler pa katoliške, tako dolgo tudi slovenske, zveste sv. Cirilu in Metodu.

p Iz Ormoža. Dne 11. julija t. l. praznovali smo v Ormožu redko slavnost. Dne 11. m. m. je namreč bil odlikovan Leopold Petovar, posestnik v Ivanjkovcih, radi velikih zaslug, ki si jih je pridobil na vseh poljih; z zlatim zaslužnim križcem. Pri odlikovanju so bili navzoči vsi merodajni faktorji ormoškega okrajnega zastopa, prišli so tudi odborniki domače občine Mihalovci, zbrala se je vsa velika njegova rodbina — a tudi drugih prijateljev in znancev je bilo precejšnje število. — V prekrasnih, živih besedah orisal je baron pl. Neugebauer njegovo delovanje v občini mihalovski skozi 33 let kot odbornika, občinskega predstojnika in občinskega svetovalca, slikal njegovo delovanje kot okrajnega odbornika, kot šolskega očeta, c. kr. poštarja ter konečno kot umnega kmetovalca.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Ni izključeno, da si bo razvitje sokolske zastave ogledala tudi sudska po svojem zastopniku.

1 Franc Ozvatič, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je dobil trimesečni dopust, da si dobi in utrdi zdravje! Iz srca želimo vrlemu gospodu, da se vrne krepak!

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Naše bralno društvo slovi vsled svojega dolgoletnega obstanka in vrlega delovanja hlače naokrog; kadarkoli priredi kako igro ali veselico, vselej mu je zagotovljen obisk od blizu in daleč! Tako je bilo tudi na Petrovo! „Mala pevka“, ki se je komaj teden poprej naglasila, je privabila gledalcev iz Središča, Velike nedelje, Sv. Miklavža bl. Ormoža, od Sv. Benedikta, Sv. Petra pri Radgoni; da so sosedne župnije, n. pr. Sv. Andraž, Kapela, bile častno zastopane, kdo bi se tem dvomil! Truda so stale vaje veliko, zato gre

tem večja čast gospodu vodju in igralcem! Uspeh je bil popoln! Igralo se je, kakor na velikih odrih! Posebej nvaliti enega ali drugega igralca, ne kaže, ker so vsi igrali mojstrski; še mali Miško je sam trdil, da noče biti najzadnji! Spremljevanje pevskih točk na citre in harmonij je bilo kaj lepo! — Pri vsem še omenim samo to, da so se igralci vglobili v svoje vloge tako, da je bilo videti življenje in ne igra! Enemu so silile solze v oči! Tako bi moralo biti vselej, potem bi nam take igre nudile res nekaj užitka! Da slavni jurjevski pevci in tamburaši niso bili samo nemi gledalci, da so tudi ta dan prav vrlo nastopili, pričata imeni: Koepek-Nemec, ki vsak prosti čas, ki ga imata sama, oziroma pevci in tamburaši, porabita v to, da naučita svoje zборе najnovejše komade! Zunanjim gostom kličemo: „Bog povrni“ in „Na svidenje“, bralnemu društvu pa, da ras kmalu zopet povabi na enako zabavo!

Slovenjgraški okraj.

s Razbor pri Slovenjgradu. Ustanovni shod tukajšnjega izobraževalnega društva se bode vršil dne 19. julija t. l. Podrobnosti se bodo še objavile. — Suša je povzročila v tukajšnjem okraju toliko škode, da se je bači občutljivega gospodarskega poraza. Po uradni cenitvi je tri četrtinke poljskih pridelkov popolnoma uničenih.

s Razbor pri Slovenjgradu. Dne 23. junija smo imeli lepo priložnost, v večernem mraku opazovati, kako naši Nemci oziroma nemško-misleči Slovenci slavijo germanskega boga Votana in mu v čast zažigajo kresove. Tega smo sicer navajeni in se nam nič čudno ne zdi. — Čudno se nam pač zdi, da se jim pridružujejo tudi pristaši Narodne stranke. Iz tega smemo sklepati, da jih „Narodni List“ in „Domovina“ še nista poučila, kaj proslavljajo Nemci ta večer; in sicer se čudimo tembolj, ker mislita ta dva lista, da imata samo ona patent na izobrazbo. Sicer jim to patentirano izobrazbo radi privoščimo. Hudomušni ljudje pa govorijo, da so hoteli naprednjaki proslaviti nemško-slovensko zvezo ob času izvolitve gospoda Ježovnika. Drugi pravijo, da to ni res, ampak so samo krompir pekli. — Bodi si temu kakorkoli — gotovo pa je, da bi nas o tem najlažje poučil gospod Rone — že ve zakaj. —

s Brezno ob Dravi. Tudi tukaj ob meji smo imeli v soboto zvečer kres v čast našima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Zakuril ga je vrli narodnjak g. Gregor Kozjak po domače Stopanjnik.

s Pameče. V proslavo bisernega jubileja presvitlega cesarja uprizarili so dne 8. t. m. naši domači igralci-novinci lepo gledališko igro „sv. Neža“. Dasi navno so diletanti nastopili prvič na odru, reševali so vendar vsi svoje vloge v splošno zadovoljnost. Posebno pohvalo zaslužijo: zaveden Simforijan (J. Plaznik), mogočna Klavdija (F. Hajtnik), ter otroško-mila sv. Neža (J. Jamnik). Med mnogobrojnimi obiskovalci veselice si lahko videl navdušene Starotržane, vrle Smarčane, ter blage goste iz St. Janža in St. Petra. Pogrešali smo le sosedo Korošce. Pozdravil je občinstvo g. šolski vodja, zahvalil pa se je ob koncu igre domači g. župnik, ki je izrazil željo, da se prav v kratkem zopet tako mnogoštevilno snidemo pri igri „Jurška pastarica“ v povečanje zlatega jubileja sv. Očeta Pija X.

s Družmirje pri Sošanju. Tukaj se snuje potrebno gasilno društvo s slovenskim poveljnim jezikom za okolico Soštanj. Namestnija je dovolila ustanovitev. Gospod župnik Govedič so darovali 50 K v ta namen, želeli je, da jim še sledi mnogo darovalcev, ker stroški so veliki, posebno zdaj ob začetku.

Konjiški okraj.

k Iz Prihove. Hranilnica in posojilnica na Prihovi je imela prvo polletje 42.292 K 58 v prometa. Stevilka jasno kaže, da ta komaj eno leto delujoča rajfajznovka krasno vspeva in napreduje v kljub napadov raznih zahrbtnih hujšakcev.

k Prihova. Druga jubilejna procesija je privabila dne 2. julija še večje število romarjev nego prva k priljubljeni Materi božji na Prihovi. Bilo jih je 4-5000. Pri velikanski procesiji, ki je prišla od južne strani, so bili romarji: iz Konjic, iz Žiž, iz Loč in Sv. Jerneja. Pri Križanski kapelici se jih je ob 9. uri zbralo kakor lista in trave. Prihovljani so jih pričakovali z Marijino družbo mladine. Občno pozornost so vzbujali neustrašni mladeniči z Marijino svetinjo na prsih. Ob pohorske strani pa je prišla isti dan ogromna procesija iz Čadra in Kebeja. Ob 10. uri je krasno in ginfivo govoril g. Heklan Hrastelj o trojnem jubileju. Sv. mašo z asistenco je popeval g. konz. svetnik Benzenšek. Lepo slavnost smo končali ob 11. z molitvami za odpustke. Romarji so se zadovoljni razšli z veselim upanjem v srečo, da jim ljubi Bog kmalu podeli na priprošnje prih. Matere božje tako potrebnega dežja.

Celjski okraj.

c Celje. Zrelostni izpit se vrši na orglarski šoli dne 16. julija t. l. Ob 7. uri jutraj se bo služila sv. maša, pri kateri bode navzoč mil. g. opat Fr. Ogradi, največji gmotni dobrotnik tega zavoda.

Izprašanih bode med 24 gojenci (zastopanih iz petih školi) 7 tretjeletnikov. Poleg cerkvenoglasbenih predmetov bode skušal g. dr. J. Karlovšek občinsko tajništvo, g. učitelj Fr. Kranjc nemščino, in g. Fr. Korun, glasbeni učitelj, na gosli. Razun treh so abiturijenti s službami že oskrbljeni. Prihodnje šolsko leto se prične 15. septembra t. l. v vili „Cecilijs“ št. 13, kakor po navadi.

c Liberalna Zadruga zveza v Celju je na zadnjem obnem zboru spremenila pravila v toliko, da bode vsaka članica morala več let prej odpovedati članstvo, ako bode hotela odstopiti. Zadruga zveza je izgubila skoraj polovico svojih članic, odstopile so velike posojilnice na Primorskem in na Kranjskem, katere so plačevale lepe tisočake prispevkov na leto; radi tega so se dohodki za polovico zmanjšali, med tem ko so stroški od leta do leta do leta večji. Saj je znano, da je list „Zadruga“ popolnoma pasiven, kar Jošt v vsaki številki sam priznava, razven tega pa pri Zvezi na novo nastavljen Miloš Stibler ne bo zastoj agitiral za Narodno stranko. Zato bo Zveza najprej onemogočila, oziroma otežkočila izstop. Posojilnice na Koroškem in Štajerskem, katere nočete še večjih bremen nositi in za dolgo vrsto let vzdrževati celjske liberalce, izstopite v najkrajšem času! Da so naša izvajanja resnična, dokazuje dejstvo, da celo liberalna zveza slov. zadrug v Ljubljani opozarja v posebni okrožnici zadruga na zgoraj omenjeno — ne baš preveč zadruga delo celjskih liberalcev.

c Slivnica pri Celju. V nedeljo 12. julija se vrši v Slivnici pri Celju shod Slovenske kmečke zveze. Shod se začne po rani maši ob pol 8. uri na prostem pred kaplanijo. Govori gospod državni poslanec dr. Korošec. Somišljeniki, pridite v obilnem številu.

c Sv. Vid pri Groblnem. V nedeljo 12. julija popoldne ob pol 3. uri se vrši v St. Vidu shod Slovenske kmečke zveze v gostilni g. Beuca. Govori gospod državni poslanec dr. Korošec. Kmetje, delavci, pridite v obilnem številu na shod!

c Prostovoljno gasilno društvo v Grajski vasi se zahvaljuje tem potom velečastitemu gospodu Matiju Randnu, int. proštu in dekanu v Doberli vasi za velikodušni dar 10 kron. Najiskrenejša zahvala!

c Laško. V nedeljo, dne 12. julija po večerni- cah bo v prostorih gospoda Suhelna v „Narodnem Domu“ občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Laškem“. Sedaj se bo govorila jasna beseda o hranilnici in posojilnici. Tisti mažeži, katere je tako grozno črne videla Narodna stranka, so izbrisani in želeli je le, da se z največjo vnemo poprimemo svoje hranilnice in posojilnice, ki je sedaj najbolj varna in v najboljšem teku. Vsa hvala gre gospodom voditeljem, ki so nam v najhujšem navalu ohranili naš domači kmečki denarni zavod, da bomo ponosno govorili, na domačih tleh bomo domačini gospodarji. Obilna udeležba naj jasno pokaže, da se mi zanimamo za svojo stvar in da nas bivši konzum ni uničil. Zbirajmo in utrjujmo se, da pokažemo svetu, v edinstvi in skupnosti je moč laškega okraja. Veže nas vez katoliškega prepričanja, vsi smo navdušeni katoličani, uradnik, tržan, kmet, delavec, obrtnik ali trgovec. Kdor ni z nami, ta je zoper nas, in kdor se s svojim ravnanjem nam protivi, tega spoznamo za našega očitnega sovražnika, in takim rečemo: „Ne bomo vas nadlegovali, ampak v najlepšem miru pustili.“ Zraven si prizadevamo, da se politično utrdimo, in postali bomo nepremagljivi.

c St. Jurij ob juž. žel. Pretečeni teden smo imeli trikrat požar in sicer je pogorela dne 29. junija hiša Štukleku pri Sv. Primožu, dne 2. julija je pogorela kovačnica s hlevom in ledenico Jož. Podgoršek, posestniku v Vrbenem, in dne 4. julija je pogorela hiša Jožetu Koželj, posestniku v Podgradu. Vsi trije so bili zavarovani, a le za majhne svote. Na dveh krajih so zažgali otroci. Starši, skrivajte žveplenke!! Povsod je bila nevarnost velika, da se ne užgejo sosedna poslopja, ko bi ne bila takoj na mestu okoliška prostovoljna požarna bramba pod vrhim načelnikom Ludvikom Zugmeister. Tudi tržka požarna bramba je prišla pozneje na pomoč.

c Mozirje. Kmečka hranilnica in posojilnica v Mozirju imela je prvi uradni dan 2. t. m. že nad 72.000 K prometa. Gotovo ne bo ugajala dopisniku „Domovine“, ki se je izrazil, kedo bode zaupal svoje prihranke temu načelstvu. Kmetje se ne ozirajo na pisarjenje liberalnih časopisov, ampak se pridno organizirajo in podpirajo svoje zavode. Gotovo najlepši odgovor kmečkim nasprotnikom. Živila kmečka organizacija!

c Mozirje. Po gornjesavinski dolini se razlega grom topičev, od vseh strani hiti cvet kmečkega prebivalstva v Mozirje, v dom novoustanovljene kmečke hranilnice in posojilnice; mogočna slovenska trobojnica plapolja vsem došlecem v pozdrav. Vrš se prvi uradni dan kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju. Zelja, dobiti lasten denarni zavod v Mozirju, se je uresničila. Uresničile so se pa tudi nade, katere so gojili ustanovitelji, da se bo kmečko ljudstvo oklepalo svojega zavoda. Že prvi uradni dan je bilo nad 70.000 K denarnega prometa, kar znači gotovo lep začetek. Uradni dnevi se vršijo vsako nedeljo od 8. ure jutraj naprej. Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, posojila na knjižbo se dajejo proti 5%, posojila na poroštvo proti 5% obrestovanju. Prošnje za vkajžbo itd.

deluje posojilnica za stranke brezplačno. — Kmetje v župnijah Mozirje, Nazarje in Smihel! — Če prvi uradni dan ste pokazali, da imate zaupanje do vašega zavoda; ohranite to zaupanje do vaše kmečke posojilnice tudi v bodoče!

c **Za mesta poštinih uradnikov** na Zidanem mostu se ne poteguje noben Slovenec; seveda bodo liberalni listi kljub temu obrekovali poslanca dr. Benkoviča, da ne stori nič za imenovanje slovenske zmognih uradnikov.

c **Kat. pol. društvo za Laški okraj** ima v nedeljo ob 8. popoldan pri „Flosarju“ svoj občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo načelnstva, volitev odbora in slučajnosti. Ob 1/2 4. pa je redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem. Na dnevnem redu je poročilo načelnstva, spremembe pravil, govor gospoda nadrevizorja Vladimirja Pušenjaka in slučajnosti. K obilni vdeležbi vabi odbor.

c **V Grižah** bode v nedeljo, dne 12. julija t. l. popoldne ob 4. uri predavanje o čebelarstvu, h kateremu so vabljeni vsi bližnji čebelarji.

Brežiški okraj.

b **V Rajhenburgu** se je sredi junija začela graditi nova župnijska cerkev, ki bode posvečena lurski Mariji. Dne 16. julija bodo blagoslovili temeljni kamen jubilejni cerkvi prevzvišeni knezoškof lavantinski.

b **Jubilejno skupno romanje** videmske dekani je na Sv. Gore pri St. Petru dne 2. julija je bilo veličastno. Na treh raznih krajih so se romarji iz 11 župnij zbrali, ter s svojimi dušnimi pastirji — bilo jih je 15 — na čelu napolnili do zadnjega kota veliko romarsko cerkev, katere pa ni mogla vseh romarjev sprejeti. Računalo se je njihovo število do 6000; samo obhajancev je bilo okoli 1400. Slavnostna pridigarja sta bila dva letošnja lurska romarja, vlč. gg. župnika iz Rajhenburga in iz Zdol. Prevzvišenemu knezoškofu, ki so v obližju birmovali, se je poslal udanostni brzojav. Slovenci smo dne 2. julija zopet pokazali svojo neomajeno ljubezen do naše nebeške ljube Matere, do sv. Očeta in presvitega cesarja. Slava Mariji za ta krasni dan!

b **V Sevnici** ob Savi je umrl upokojeni nadučitelj g. Anton Kovačič.

b **iz Artič,** Čujte gospodinjce, kateri izmed vas se je že kaj tacega pripetilo, kakor neki gospodinjci v Artičah? Poslušajte! Tista gospodinja je imela trdovratno purico, ki ni hotela lepo doma nesti, ampak si je zbrala gnezdo na bližnji njivi. Pa njena trdovratnost je šla še dalje: morali so vsak večer po njo hoditi in lepo domov nositi. Ker pa gospodinja ni imela samo te skrbi pa je nek večer pozabila na kujavko, ki je morala zunaj prenočiti. Ker je drugo jutro ni bilo od nikoder, jo gre gospodinja na njivo iskat. Pride do gnezda in najde tam, kaj? Purico? Ne! Pravi hostni zajec je tam ležal, bil je mrtev, purica pa je zginila. Mislite si gospodinjino presenečenje! Kako pa se je ta sprememba zgodila? Skoraj gotovo tako-le: Lisica si je zajčka vlovila, ga nesla v svoj brlog, prišla mimo purice, zajčka pustila, purico zadavila in ž njo odcitrala. Oj ti šmentana lisica ti!

b **Bizeljsko.** Na predvečer slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda zažgali so se v naši obširni fari običajni kresovi. Milo petje in mogočno gromenje topičev je naznanjalo, da še živi toli verni slovanski narod, ki si je svest svoje dolžnosti do svojih največjih dobrotnikov — apostolov sv. Cirila in Metoda. Ubrano pritrkovanje zvonov je naznanjalo vernikom cele fаре, da bo drugi dan — pravi slovanski praznik. Bog dal, da bi se ta verski čut vedno in povsod tudi dejanski kazal.

b **Toča** na Bizeljskem. Državni poslanec dr. Benkovič si je v nedeljo dne 5. t. m. ogledal prizadete kraje Orešje, Bukovje in Drenovec ter stavil nujni predlog v državnem zboru za podelitev izdatne podpore. Okrajno glavarstvo je obljubilo najizdatnejšo in hitro pomoč.

Najnovejše novice.

Zahvala. Mladeniški shod pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 5. julija se je sijajno vršil. Da je tako častno uspel, smo dolžni se iskreno zahvaliti v prvi vrsti vlč. g. dr. Hohnjeu za krasen cerkveni govor, vlč. g. gvardijanu Nikolaju Meznariču za slovesno sv. mašo, domačemu pevskemu zboru za ubrano cerkveno petje. Nadalje za iskren sprejem, za krasno okinčane prostore s slovanskimi trobojnici in drugimi zastavami na cerkvi, samostanu in mnogih narodnih hišah, g. Križanu za obilne darovane smreke. Zahvaljujemo se vsem govornikom, zlasti odposlancema Zveze telovadnega odseka iz Ljubljane gg. Vojtehu Jeločniku in Francu Puc, ki sta nam v navdušenih besedah razložila pomen telovadne organizacije. Zahvalo izrekamo, sklepčno vsem, ki so kakorkoli pripomogli k sijajnemu uspehu našega mladeniškega shoda. — Za mladeniški pripravljalni odbor: Ivan Bosina, kaplan pri Sv. Juriju v Slov. gor.

Poslanec dr. Korošec in tovariši so vložili nujni predlog za poškodovance po toči v šoštanjskem okraju.

Načelnikom pošte v Zidanem mostu je imenovan Nemec Hubert Leinfellner. Slovenskega kompetenta ni bilo.

Predlogo o reformi davka na poslopje je predložil v večerajšnji seji državnega zbora finančni minister. Predloga znižuje davek na 18% milijona.

Domače hranilne nabiralnike je dobila Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru na Grajskem trgu.

„Domovina“ prinaša v številki 69 od dne 19. junija 1908. pod notico „Slov. Gosp.“ in dr. Karba sledeče: „Kot značilno zanimivost pristavljamo še, da sta vranska duhovnika pisala g. dr. Karbi, da nista z omenjenimi obrekovanji in dopisi v „Slov. Gospodarju“ v nikaki zvezi.“ Pozivljava „Domovina“, naj ponatisne pismo, s katerim bi se midva „opravičevala“ pred g. dr. Karbo. František Irgl, žup., Alojzij Zamuda, kaplan.

Za S. K. S. Z. so darovali gg.: Fil. Galunder 1 K; župnik J. Ozmeč jubilejno petičo; predmetna kaplana Anton Stergar 10 K in Vinko Zolgar 3 K; (Melhijor Zorko 10 K); župnik Jurij Šelih 20 K; Jos. Močivnik (Kotlje — Koroško) 4 K; duhovniki, zbrani na dekan. konferenci v Mariboru 1. Dr. br. 62 K 40 v; po gosp. Stefanu Junkl iz Griž je Zveza prejela 11 K s pomenljivimi besedami: „Na praznik Sv. Cirila in Metoda zbrani v veseli družbi, ki pa nima posebnega pomena, ako se nič dobrega ne stori, darujemo za S. K. S. Z.: obitelj Pikl 3 K; Al. Žuža, Marko Lešer, Val. Zgang, Ant. Poteko, Mordej, Šuler, Štef. Junkl po 1 K; Jurčič Pikl in Albin Šverko po 50 v.“ G. Martin Cerjak, ekonom v Rajhenburgu, povodom praznika sv. Cirila in Metoda 2 K; nekaj v veseli družbi zbranih „Zarjanov“ v spomin sv. Cirila in Metoda 6 K.

Listnica uredništva.

Radi pomajkanja prostora smo morali celo vrsto dopisov za prihodnjico odložiti in sicer: Sipa, Dol pri Hrastniku, Šmarje pri Jelšah, več dopisov z Bizeljskega, Ljutomer, Sv. Mihael pri Šoštanju, Griže, Planina, Zalec. — Šmartno: Preosebno!

Loterijske številke.

Dne 4. julija 1908.

Trst	31	48	56	64	63
Line	68	24	88	60	31

Izjava.

Jaz podpisana **Terezija Vukič** obzalam, da sem čez gospico Marijo Krajnc, trgovko na Lepinjski neresnične stvari govorila in jo tem potom presim odpustanja.

567

Terezija Vukič.

Šolski voditelj

se želi spoznati z inteligentno kmečko deklico, ki bi imela okoli 15.000 K premoženja ali primerno posestvo, v svrhu ženitve. Ponudbe naj se pošljejo na uredništvo.

560

Zahvala.

Spodaj podpisani se najiskreneje zahvaljujem vsem tistim, ki so pomagali gasiti ogenj dne 2. julija t. l. Posebno se še pa zahvalim slavni okoliški požarni brambini in ravno tako trški požarni brambi, ki so vse storile da so odvrnile ogenj od drugih mojih in sosednih poslopij. Bog povrni vsem!

Vrbo, dne 7. julija 1908.

573

Jože Podgoršek.

Prodaja premičnin.

Na predlog dedičev vrši se vsled sodnega dovoljenja od 8. julija 1908 A 205/8 dne 15. julija 1908 od 9. ure popoldne naprej in po potrebi še tudi prihodnji dan v župnišču v Šmarju pri Jelšah prostovoljna prodaja vzpustično gospoda dekana Franca Juga spadajočih premičnin, kakor: živine, orodja, vozov, kočije, raznovrstne posode, jedilnega orodja, pohištva, podob itd.

Vsak kupec mora kupnino takoj plačati v roke sodnega poverjenika in mora kupljen predmet takoj prevzeti in odstraniti.

Cenilni zapisnik je ob navadnih uradnih urah na pogled v c. kr. notarski pisarni šmarski.

V Šmarji, dne 8. julija 1908.

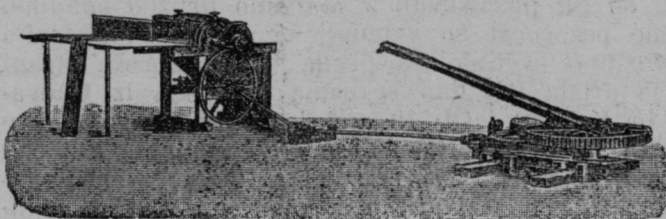
Vekoslav Krajnc,

579

c. kr. notar kot sodni poverjenik.

Velike skrbi

dela kmetu pomislek, kje naj dobi zadosti delavnih moči in če ima le kaj obsežno posestvo, mora si omisliti stroje. Opravičen pa je marsikoga strah, kje naj kupi zanesljiv stroj, ker je med dobri izdelki tudi mnogo slabega. Ako hočete biti pošteno postreženi, obrnite se na domačo tvrdko:

Trgovina z železnino „**MERKUR**“, **P. Majdič v Celju**

Ki ima vsak čas veličansko zalogo najboljših mlatilnic na roko in gepej, gepljev, navadnih čistilnic, kakor takih na 6, 7 in 8 sit, trijer-525 jev, slamoreznic itd.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

V domovini želi stalne službe kot knjigovodja do 1. avgusta ali 1. septembra mlad človek, Slovenec, dosedaj uslužben v Nemčiji, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, računstva v vseh zadevah, knjigovodstva na trojni način in stenografije. Sprejme tudi mesto oskrbnika pri kakem večjem podjetju. Položi lahko kavcijo. Ponudbe pod naslovom „knjigovodja“ na uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ 571

Prodajalka, izurjena v trgovini mešanega blaga, zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi službo spremeniti. Ponudbe naj se pošljejo pod srečo „št. 100“ post-restante Ptuj. 574

Iščem Antona Schumar, ki se nahaja nekeje v mariborski okolici. Za njegov naslov bi rad zvedel Franc Schechel, službovala sva skupaj pri drugi pionirski kompagniji leta 1901—1903 v Klosterneuburgu. Franc Schechel, 624. E. Mill. Str. Little Falls, N. Y. North America. 576

Potrebujem učenca in pomočnika. Mathäus Pauko, krojaški mojster, Poberschstrasse št. 1. Maribor. 578

Deske (blaje) vsake vrste in drva za kurjavo trde in mehke, se dobijo po najnižji ceni pri Josip Rob. Šunko, trgovec z lesom. Razvajanje pri Hočah. 577

Učenec se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Davorin Tombach, Sv. Vid pri Ptuj. 575

Svinjski hlev rabljen še le eno leto, s 4 oddelki, dilje in hodnik se proda po ceni. Naslov v upravnistvu. 566

Dva učenca in pomagača, ki znata delati in podstavljati sekire, sprejme Karol Krančan, kovaški mojster v Faalu ob kor. žel. 568

Mala enonadstropna hiša v Mariboru, na mirnem prahu prostem kraju, z lepimi sobami, kletjo, vodovodom in vrtom okoli cele hiše se proda za 18600 K proti 3000 K nadavka. Vpraša se pri g. Drogenik, Neugasse št. 3, Maribor. 555

Priljetna gospa želi priti kot gospodinja h kakemu samemu gosp. gre tudi na deželo. Naslov v upravnistvu. 547

Sprejem mladega fanta, ki bi imel veselje do cerkovništva in orgljanja. Osebnost predstava. Stan-ko Novak, organist, Sv. Martin pri Vurbergu. 545

Dvonadstropna najemna hiša, novo zidana s trgovinskim prostorom v mestu se po ceni proda. Vpraša se pri stavbenem mojstru Misera, Karčovina št. 144, Maribor. 497

Kolarski pomočnik in učenec se sprejmeta takoj pri Gašparju Trunkl v Slov. Bistrici. 527

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posredilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kaplor št. 1.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (lus-kine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Za delavce in kupčevalce pošlje

5 kg pristnih ogrskih debrecinskih suhih salam. 3 K 80 v

5 kg dobrega ovojenega mesa 3 K 80 v

Postnina je še izplačana.

Hamák V. konjski mesar 564 Kolozsvár (Ogrsko).

Malo posestvo z vinogradom in sadonosnikom v neposredni bližini Maribora, primer-no za letovišče, se radi selitve po ceni proda. Vpraša se v upravnistvu lista. 533

Krojaškega pomočnika iz dobre hiše sprejme takoj za sejmko in kupčevalsko delo Jožef Verdnik, krojač v Slov. Bistrici. 559

C. kr. davčni upravitelj v p. išče primerne službe v Celju ali v Mariboru za predpoldanske ure. Ponudbe do 14. t. m. na upravnistvo „Slov. Gosp.“ pod „Primerno delo“. 570

Trgovska hiša z enim nadstropjem, v najboljšem stavbenem stanju, na zelo ugodnem prometnem kraju v Sav. dolini, na razpotju treh krajinah cest, se proda. V hiši je dobro obiskovana trgovina z mešanim blagom, velika gostilna s pravico žganjetoča, c. kr. prodaja duhana in c. kr. poštni urad. Poleg hiše je novo gospodarsko poslopje, ledenica, kegljišče in velik vrt. Ako kupec želi, se mu še lahko drugi sadonosni vrt, nekaj travnikov in njiv proda vse pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji. Prvo plačilo 10.000 K. Natančnejša poročila daje Marija Moser v Ksaveriji, Savinska dolina. 561

Lepo posestvo s krasno lego na deželni cesti blizu mariborskega kolodvora, lepa hiša in dve vinčariji, lepo hišno in gospodarsko poslopje, vinograd stari in novi nasadi, lep sečen gozd, sadonosnik, pašnik, polja, travniki, skupaj okoli 62 oralov, se takoj po ceni proda. Prekupi izključeni. Ponudbe na upravnistvo lista. 563

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, njive, sadonosnika in hiše, se radi smrti po ceni pod roko proda. Latzko Ferdinand, Schoscharitschgasse 5. Studenci Maribor. 308

Takoj se išče učenca za šiviljo, znati mora slovenski in nemški. Posautez Marija, Frauengasse št. 17, Maribor. 535

Učenec močen z dobrimi šolskimi spričevali, se takoj sprejme v trgovini Jan. Scholger na Bregu pri Ptuj. 540

Eden ali dva vajenca za pekarsko obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobrazba in preskrbljeni 2 obleki za časa njune dobe. Pojasnila pri Avgust Jenko-tu pekarskemu mojstru v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 7. 509

Izučena babica se priporoča cen. gospem. Na zahtevo dobijo tudi dobro postrežbo. Burgplatz št. 1, I. nadstropje. Maribor. 463

Prodajam lepo posestvo pri veliki cesti, pol ure od kolodvora. Posestvo obstoji iz več oralov lepih travnikov, sadonosnika, lepega gozda in nekaj vinograda, vsega skupaj je čez 30 oralov. Več pove uredništvo „Slov. Gospod.“. 530

Dva poštena mizarška pomočnika dobita takoj trajno delo pri Jožefu Brandl, orglarskemu mojstru v Mariboru. 534

Lepo posestvo se proda pri Mariji Brezni (Fraustauden) pri Mariboru. Naslov v upravnistvu „Slov. Gospod.“. 546

Dobrodoča kovačija obstoječa čez 30 let, tik okrajne ceste, deset minut od farne cerkve, s stanovanjem, hlev za dve ali tri svinje, pašo okoli kovačnice in vrt za zelenjavo, se da takoj pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Kovač, ki bi bil ob enem živinodržavnik, ali pa saj zato izkušeni konjski zdravnik (Kurschmied) bi imel na okoli mnogo posla. Pogoji pa to ni. Več se poizve pri lastniku Jakob Roškerju, posestniku v Jareninskem dolu, pošta Jarenina. 548

Učenec, kateri zna nemško in slovensko govoriti, se sprejme pri trgovcu K. Zamolo v Framu. 458

Sprejmeta se v župnišče takoj dva pridna in poštena hlapca, eden za konje, drugi za vole. Plača jako dobra! Kje, pove upravnistvo lista. 560

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, slat-tar in graver v Mariboru, Gosposka ulica št. 16.

Vhod: Webergasse 8.

XXXXXXXXXXXX

Birmska darila

se dobijo v trgovini Tiskarne sv. Cirila
v Mariboru, Koroška cesta 5: xxxxxx

Herg, Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo. Osmi natis. Knjiga obsega dva dela. Prvi del ima molitve in obširni nauk o bratovčinah. V drugem delu je zbranih blizu 600 najlepših nabožnih pesmi. Naroči se lahko vsak del zase vezan po 2 K, ali oba dela skupno vezana za 3-50 K. Venec je eden najbolj priljubljenih molitvenikov po celotni Sloveniji. Skoro vsako dekle ga pozna.

Rožman, Družbine bukvice za dekleta so izšle v XIII. natisu. Pomni krščanska deklica: Ko boš 14. leto dopolnila, priskrbi si Dekliške ali Družbine bukvice. Boljših ne dobiš. Le pridno jih prebiraj! (Voh.) Cena 3 K.

Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dneve celega leta. Dva zvezka; cena nevezanemu zvez. 3 K, vezanemu 4 K. Ta knjiga je prva, ki podaja v slovenskem jeziku lepo razdeljena premišljevanja za vsaki dan v letu. Rabi jih lahko vsak, naj je duhovskega, redovniškega ali posvetnega stanu.

Marija žalostna mati. Molitvenik v počestitev Matere božje sedem žalosti. Rabijo ga posebno krščanske matere, ki opravljajo pobožnost 7 petkov v čast Materi sedem žalosti. Cena 1 K 20 v.

Prijatelj otroški, molitvenik in posmarica, posebno primerna kot darilo pridnim šolarjem. Cena v platno vezanemu s sekiricami 40 v, brez sekirice 36 v. Ta molitvenik so pripravile mnoge škofije in vsak šolar ga je vesel.

Čede, Sv. opravilo, molitvenik za krščansko mladino. Cena 1 K 30 v.

Vakaj, Božič pridnim otrokom. Cena 20 v; lepo božično darilo.

Voh, Obrednik za cerkvenike. V platno vezan 1 K.

Voh, Angelska služba, poduk za ministrante 10 v.

Slomšek, Pridige osnovane. 3 K.

Kvišku srca! ali cerkvena posmarica. Cena 1 K 20 v. Ta posmarica obsega 130 napevov s sekiricami in bo izvrstno služila Marijinim družbam in drugim bratovčinam. Pevci in pevke ki želijo v cerkvenem petju

napredovati, jo bodo takoj naročili.

Stenske podobe vsakega svetnika male in velike brez okvirja in z okvirjem. Treba je naročiti približno velikost. Cene so od 30 v — 8 K.

Stoječi križi, ki se rabijo pri sprevidenju bolnikov leseni in nikelnasti po 1-50 K do 10 K.

Svetinice iz aluminija za Marijine družbe in druge bratovščine v razni velikosti po 2 v do 30 v.

Rožni venc, leseni, iz ribje kosti, kokosa, jeruzalemski, srebrni. Cene so od 14 v do 5 K.

Podobice za pridne šolarje 100 kom. za 80 v do 4 K, najpriprostejše do najfinjših. Papir pismeni, konceptni, svileni in vsake druge vrste po nizkih cenah.

Peresa, svinčniki, štamplje ali pečati, vinjete za urade in trgovce.

Trgovske knjige, zapisniki za društva, urade in posojilnice.

Koledarji stenski, pri katerih se vsak dan odtrga listič, se priporočajo trgovcem po nizki ceni z natisom njihove trdke.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Slov. Gradcu,

ki se vrši

v nedeljo, dne 12. julija t. l. ob 4. uri popoldne v lastni hiši (Narodnem domu) z navadnim dnevnim redom.

V slučaju, da bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, tedaj se vrši drugi občni zbor uro pozneje, ki bo sklepčen veljavno brez ozira na število udeležencev.

Slov. Gradec, 6. julija 1908.

572

Načelnstvo.

! POZOR!

Fotograf g. Franc Kurnik je ctvoril pri Sv. Lenartu v Slov. gor. fotografski atelje in se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v obilen obisk. Slovenci, držite se tudi tukaj gesla: Svoji k svojim!

566

Naznanilo.

Občinski odbor Artiče pri Brežicah je z dovoljenjem c. kr. namestnije v Gradcu prestavil sejem, kateri se je vršil vsako leto 4. oktobra, na dan 19. julija od zdaj naprej vsako leto. Letos pa pade 19. juli ravno na nedeljo, torej se vrši sejem v ponedeljek dne 20. julija. Vabijo se živinorejci in kupci na zgoraj označeni dan, da se udeležijo mnogoštevilno na novi sejem.

569

Pozor!

Čitaj!

Pozor!

Slavonska
biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarilemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vseh sigurno. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonska)

656

:: Ne okušaj, dokler ni vode zraven! ::

80%

Jesihova esenca,

bela in rudeča. 1 Liter velja 2 K.

Od 10 litrov naprej pošiljem franko vsake železniške postaje.

Kakor se ravno potrebuje, naj se zmeša 1 liter 80% jesihove esence s 30 ali 24 ali 14 litri čiste studentne vode in izvrsten jesi je gotov. Namizno in bučno olje 1 liter po K 1-40 in K 1-60.

Zaloga pri: R. Bračko,

trgovcu v Ptuj v novi poštni hiši.

544

Ljutomerčana,

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja, raznih letnikov, ima veliko množino po nizkih cenah na prodaj

Kletar. društvo v Ormožu.

ŠTEFAN KAUFMANN

trgovina z železino v

Radgoni,

priporoča svoje

kose

in

srpe

izvrstne kakovosti, kakor tudi vse vrste bruse in železnino po najnižji ceni.

836

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

(registrovana zadruga z neomejeno zavzeto).

Glavni trg št. 5, I. nadstropje.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo s 4 1/2% obrestmi. Obresti se pripisujejo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama.

Hranilne knjižice se realizirajo in se te vloge obrestujejo nepretrgoma.

Posojila se dajejo le članom na vknjižbo pri posestvih proti 5% in 5 1/2% in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 kron.

V pisarni se sprejemajo vse tozadevne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. — Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

88 (k. l.)

Milan Hočevnar-Celje

Glavni trg št. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ovske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kisló

vodo, galico, žveplo in rafije.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Prostovoljna prodaja.

Enonadstropna, v prav dobrem stanu nahajajoča hiša na glavnem trgu v Konjicah, katera je pripravna za vsako obrt, se iz proste roke prodaja.

Ta hiša ima na levo stanovanje obstoječo iz ene sobe, kuhinje, dveh čumnat, in shrambo za jedila, na desno trgovske prostore z eno sobo; v dvorišču se nahaja klet za premog, ena za sočivje in vinska klet, nadalje kuhinja za pranje, stranišče, hlev, kurnjak in dve veliki drvarnici.

V prvem nadstropju je šest sob, dve manjši sobi, ena kuhinja, shramba za jedila, in ena soba za družino.

Pri hiši je vit za sočivje in sadonosnik v izmeri 253 □ sežnjev.

Nadalje spada k hiši ena njiva (meri 1069 □ sežnjev) in gozd, kateri meri 5 oralov 204 □ sežnjev.

Cena za celo posestvo znaša 32.000 K.

Natančnejša pojasnila daje gosp. dr. Josip Gorički, odvetnik v Gornji Radgoni.

568

Preklic.

Jaz podpisana Alojzija Vršič omožena Kranjegl, posestnica v Lormanji, preklicem svoje besede, katere sem govorila zoper „Slavno hranilnico in posojilnico, registrovano zadrugo z neomejenim poročtvom“ v Steinbaurovi gostilni, ker sem bila od gospoda Alojzija Arnuš, gostilničarja pri Sv. Lenartu, slabo poučena. Prepričala sem se, da je Slava hranilnica in posojilnica, registrovana zadruga z neomejenim poročtvom najboljši denarni zavod v Slovenskih goricah.

Zavežem se, plačati vse stroške tega preklica.

V St. Lenartu, dne 30. junija 1908.

Alojzija Vršič.

562

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

župnijska ulica št. 7. se priporoča č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinjšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni.

365

Preostanke

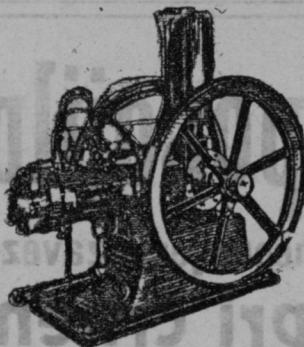
kanafasa, platna, zefira itd. lepo odbrane, stalno barvne, brez pogreška pošilja po poštne povzetju 40 m za 17 K 20 h, 18 K, 20 K, 24 K

Jožef Dvořáček,

Krkonoška tržnica. Náchod — Češko.

565

Nabave za neveste!

Karol Sinkovič,

ključavničar in izdelovatelj motorjev in strojev

Maribor, Puffgasse 9.

Ker postaja bencin vedno dražji, so najboljši za industrijo in polje delstvo

Cilmase

Bohsel-motorji

pri katerih stane ena konjska moč za eno uro 1 1/2, do 2 1/2, vinarja.

Ti motorji se lahko ogledajo v toku pri meni.

Karol Sinkovič,

nastopnik Cilmase Bohsel-motorjev

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrli, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.

Vsi marmornati altarji v baziliki v Mariboru so moje delo.

Sedaj je priložnost,

če hočete dobro in po nizki ceni kupiti, da si ogledate mojo veliko zalogo, belo pisano in drugo platno, mtr 32, 36, 40, 48 in 56 v. Druki in kajgi za ženske obleke mtr 40, 48, 56 in 60 v. Sateni novomodni, po 60 in 80 vinarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 80 v., K 1-20 in 1-40. Svilneni robci najnovejši po K 1-80, 2-—, 2-40, 3-20, 4 itd. Perkalnati robci po 44 in 60 v. Kajgi za moške obleke po K 1, 1-20, 1-40 itd. Stofi za moške obleke v veliki izbiri po K 2-40, 2-80, 3-60 itd. Srajce za delavnik in praznike po K 1-20, 1-40, 1-60, 2-—, 2-40 itd. Najnovejša izbira kravate, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilni beli in pisani za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z veselo spoštovanjem **M. E. ŠEPEC**, Grajski trg št. 2.

Za veselice

in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami :: :: **VILKO WEIXL**, Maribor, Gornja Gosposka ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegetthoffova cesta 33.

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogradov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravili se točno in hitro izvršijo. ::

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opremo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zaloga **BARTHELNOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdnega in vrtnarskega semena priporoča

M. Berdajs

Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Za spomlad! Pozor!

Manufakturna trgovina

RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejša šofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje boleznij in ozdravi vsakovrstno perunato in štirinogato žival — bolno na prebavilih, krvi ozir. živcih in je bolezen: drislja, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir. božjast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6—8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v več) prinese pošt. prosto Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! **I. E. WEIXL**, žival. živila, Maribor, Zofijin (senenski) trg št. 3. 229

Za 10 oriz. 20 K denarja, 13 oriz. 25 K Palma; trgovcem še poseben zaslusček in barveno slikano lepako.

PYRROL

je najgotovnejše sredstvo, če zbolijo svinje. Dobi se prieten le
v magdalenski lekarni v Mariboru,
Franc Jožef-ova cesta št. 1. 519
Cena steklenice z navodilom 60 vin.

Demetriji Glumac

kotlar
Ptuj, Poštna ulica
in **MARIBOR**, Kaserngasse št. 13
priporoča spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše brigantine, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.
Popravil vsake vrste cene in hitro.
Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Franc Ksaver Kantner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 26.
izdeluje vsake vrste pile in stružnike iz najboljšega posebnega litega jekla za železniške delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, ključavničarje in kovače. Tudi najboljše vrste žage za deske. Prevzame vsake vrste zrabljene pile in stružnike v popravilo. — Opomni, da so njegovi izdelki le ročno delo. 343

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo spleh po 5%, na vknjižbo in posvetstvo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.